TRST, sobota
22. oktobra 1955
Leto XI. - Št. 250 (3179)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 20 lir
Poštnina plačana v gotovini
Tel. 94-638, 93-808, 37-338

UREDNIŠTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podruž. GORICA: Ul. S. Pellico 1-II., Tel. 33-82 — OGLASI: od 8.-12.30 in od 15.-18. - Telefon 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 60, finančno-upravni 100, osmrtnice 90 lir - Za FLRJ za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 30 din.
MALI OGLASI po 20 lir beseda. — NAROČNINA: mesečna 350, četrtletna 900, polletna 1700, celoletna 3200 lir. — FLRJ: Izvod 10, mesečno 210 din. Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — ZA FLRJ: Agencija demokratičnega inozemskega tiska, Državna založba Slovenije, Ljubljana, Stritarjeva 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 60 - KB - 1 - Z - 375 - Izdaja Založništvo tržaškega tiska D. ZOZ - Trst

Med potjo na ženevsko konferenco se bo Dulles danes ustavil v Rimu

Pred odhodom iz Združenih držav je Dulles poudaril veliko važnost konference in pripomnil, da bo ameriška delegacija delovala v duhu sporazumevanja - Objava zapisnikov zadnje ženevske konference - Eisenhowerjeva poslanica Gronchiju? - Nadaljnji komentarji sovjetskega tiska

WASHINGTON, 21. — Ameriški državni tajnik Dulles je odpotoval z letalom iz Washingtona ob 22.05 v Evropo. Kakor je znano, se bo med potjo ustavil v Rimu. Skupno z njim je odpotovala večina strokovnjakov, ki se bodo udeležili ženevske konference. Njegov prihod v Rim se pričakuje jutri ob 19. uri.

Pred odhodom v Evropo je Dulles baje dobil dve važni poslanici predsednika Eisenhowerja. United Press zatrjuje, da je prva poslanica predsednikova osebna izjava, ki izraža upanje, da bo ženevska konferenca omogočila napredovanje glede nemške enotnosti in razorožitve. Druga poslanica pa naj bi bila osebni predsednikov pozdrav italijanski vladi in ljudstvu. To poslanico naj bi Dulles izročil predsedniku Gronchiju.

Pred vstopom v letalo je Dulles prebral sledečo izjavo: «Konferenca zunanjih ministrov, na katero odhajam, ima namen, kakor je izjavil predsednik Eisenhower v preteklem juliju, spremeniti to, o čemer so se pogajali na ženevski konferenci na najvišji ravni, v specifične sporazume. Zaradi tega bo potrebno, da vsi pokažejo pravega duha sprave in da pride do koncesij na obeh straneh. Ameriška delegacija bo delovala v tem duhu.

Mi bomo iskali nemško združitev v okviru evropske varnosti. Zahodne države, vštevši nemško zvezno republiko, so pripravljene upoštevati tako upravičeno zaskrbljenost Sovjetske zveze, ki jo ima za svojo varnost. Na drugi strani ni za Sovjete varnost kompatibilna s pravičnostjo za Nemce. Mi namreč dvomimo, da bi se za daljšo dobo lahko dosegla varnost z nadaljevanjem hude krivice, kakršna je delitev Nemčije.

Mi bomo nadaljevali v vprašanju razorožitve, s čimer so se Združeni narodi sedaj bavili. Mi smo pripravljeni podpreti stike med Vzhodom in Zahodom, ki bodo privedli do razumevanja in večje odgovornosti in ki bodo služili miru.

Odhajam na to konferenco s podporo predsednika in parlamentarnih voditeljev in mislim tudi s podporo našega ljudstva. Zelo sem hvaležen za to podporo.

Dobro vem, da ima ta konferenca važen pomen. Njene temelje so postavili sami predsedniki vlad. Če ne bomo mogli graditi na teh temeljih, tedaj bomo morali opustiti mnoge in velike upe. Če pa, kakor mislim, bomo gradili na teh temeljih, tudi skromno, bo to dobro za ves svet in bomo lahko gledali v prihodnost z novim zaupanjem».

Ko je prebral to izjavo, je Dulles poudaril, da bo med svojim bivanjem v Ženevi stalno poročal voditeljem kongresa o poteku konference. Če bi se na konferenci dogodilo nekaj, kar bi bilo zgodovinske važnosti, bi stopil v telefonski stik z voditelji kongresa. Danes zjutraj se je Dulles razgovarjal s predsednikom senatnega zunanjepolitičnega odbora, demokratičnim senatorjem Walterjem Georgejem.

Medtem pa je ameriški državni departma objavil poročila zadnje ženevske konference štirih velikih. Ta poročila so vsebovana v zvezku 88 strani, ki nosi naslov «Ženevska konferenca predsednikov vlad». Zvezek vsebuje zbirko dokumentov, ki so bili že objavljeni po ženevski konferenci, ter nekatere glavne izjave predsednika Eisenhowerja in državnega tajnika Dullesa na tej konferenci. Omenjene izjave so bile v glavnem že objavljene na tiskovnih konferencah med ženevsko konferenco, sedaj pa so objavljene v celoti. Ker se britanska, francoska in sovjetska delegacija niso strinjale z objavo ostalih dokumentov, ne vsebuje zvezek nobene še neobjavljene izjave predstavnikov omenjenih treh držav.

V kratkem uvodu omenja državni departma upe, ki jih je zamisel konference štirih vzbudila v svetu, in dodaja, da so ženevski razgovori pokazali, da ti upi vsaj deloma niso bili zaman.

Prvikrat je sedaj objavljena večina izjav, ki jih je Eisenhower podal na tretji plenarni seji 19. julija. Predsednik je tedaj med drugim izjavil, da je decembra 1950 sprejel poveljstvo SHAPE, ker je bil prepričan, da je namen tega organizma jamčiti mir.

«Eno velikih vprašanj, ki so se tedaj postavljala Zahodu, je bila Nemčija. Če bi se Nemčiji dovolilo, da postane «vojaška praznota», če bi se dovolilo, da ponovno postane teren za rojstvo novega Hitlerja, bi lahko predstavljala največjo nevarnost. Priznajmo, da v tistem trenutku nismo mislili na nevarnost za Sovjetsko zvezo: mislili smo na nevarnost za Zahodno Evropo. Ne pozabimo, da je v 85 letih naša zaveznica in prijateljica Francija bila trikrat zapletena v smrtni spopad z Nemčijo in vsakikrat zaradi nemškega napada. Spravimo Nemčijo v tak položaj, da ne bo več postala plen kakega Hitlerja, da ne bo več nezadovoljna in nesrečna država, ki trpi na manjvrednostnem kompleksu. Pač pa da bo država, ki bo lahko imela znatno vlogo za lastno obrambo ne da bi pri tem dosegla tako vojaško silo, ki bi ji omogočila napad.»

Predsednik je nato dejal: «V nobeni okoliščini se ZDA ne bodo udeležile kake napadalne vojne proti katerikoli državi».

Na seji od 20. julija pa je Eisenhower poudaril, «glavno razliko med mnenjem sovjetske delegacije in mnenjem ameriške delegacije, ki je v stopnji nujnosti, ki se pripisuje potrebi nemške združitve».

V neki drugi izjavi na isti seji pa je Eisenhower izjavil: «Mislim, da sovjetski voditelji iskreno želijo uresničit mir in prav tako kakor mi. Prepričan sem, da se vsi strinjamo glede važnosti ene stvari: ne smemo zaključiti te konference, ne da pokažemo, da smo napravili iskrene in odločne napore, da en ali drugi način dosežemo mir».

Na peti plenarni seji 21. julija, ki je bila v glavnem posvečena razorožitvi, je Eisenhower izjavil, da je «ameriško ljudstvo odločeno ohraniti svojo vojaško moč in jo po potrebi povečati, dokler bo potrebno čuvati mir in ohraniti našo varnost».

Bližnja ženevska konferenca štirih zunanjih ministrov je še vedno v središču pozornosti sovjetskega tiska, ki tudi danes posveča konferenci številne članke, katere je oddajal tudi moskovski radio.

«Trud» piše, da je mogoče z dobro voljo najti rešitev za vsa važna mednarodna vprašanja, ter da bo konferenca imela uspeh, če se bodo ministri držali navodil, ki jim jih je julija dala ženevska konferenca štirih velikih.

«Izvestija» pa pravijo, da bo morala konferenca za utrditev mednarodne pomiritve najti v prvi vrsti rešitev glede razorožitve. Zatem omenja list zadevne ukrepe v Sovjetski zvezi (demobilizacija 640.000 mož in vrnitev pomorskega oporišča Porkkala Finski) ter izjavlja: «Gre za dejansko miroljubna dejanja, ki za rešitev razorožitvenega vprašanja predstavljajo primer, ki naj mu sledijo vse države».

Zahodnonemški zunanji minister von Brentano je včeraj izjavil, da bodo na ženevski konferenci verjetno razpravljali tudi o bodočem vojaškem položaju združene Nemčije. Kakor je znano, je zahodnonemška vlada do sedaj vedno poudarjala, da bo morala o tem razpravljati edinole vsenemški svobodno izvoljeni parlament. Von Brentano je dalje dejal, da bodo štirje zunanji ministri nedvomno govorili o vojaški vlogi združene Nemčije v sistemu evropske varnosti. Dodal pa je, da bi bil sleherni poizkus, da bi že v naprej obvezali bodočo vsenemško vlado, «slab začetek».

„Giornale d'Italia" in tržaška prosta cona

RIM, 21. — Kot smo že poročali, je pred kratkim «Giornale d'Italia», ki velja med drugim tudi za zagovornika interesov veleindustrije, objavil dopis iz Trsta, v katerem se je odločno postavil proti tržaški prosti coni. V današnji številki pa objavlja isti list članek, v katerem opozarja, da bodo na prihodnjih volitvah zmagale indipendentistične struje, če vlada ne bo storila onega čudeža, ki ga Tržačani pričakujejo od nje, in dodaja, da je tudi Italija pričakovala čudeže od Trsta, da pa čudeže lahko dela samo bog oče. V dopisu ni najti več tako odločnega nasprotovanja ustanovitvi tržaške proste cone kot v prejšnjem članku. Vendar pa prevladuje mnenje, da sta oba članka objavljena z namenom vplivanja na vladne komisijo o tržaški prosti coni, ki prav te dni pripravlja poročilo o svojem proučevanju tega vprašanja v Trstu.

Nennijeva različna stališča o vprašanju združitve Nemčije

Po razgovoru s Hruščevom je Nenni mnenja, da vprašanje združitve še ni zrelo za reševanje - Danes seja vlade, ki bo povzela vprašanje državnih nameščencev in nafte - Stavke in druga sindikalna vprašanja

(Od našega dopisnika)

RIM, 21. — V pričakovanju razgovorov z državnim tajnikom ZDA Dullesom sta se sestala predsednik vlade Segni in zunanji minister Martino ter podpredsednik Saragat zaradi določitve stališča v teh razgovorih, ki bodo v nedeljo. O tem bodo verjetno razpravljali tudi jutri dopoldne vsi ministri na seji vlade. Pri tem se poudarja, da ni brez pomena tudi navzočnost ameriškega državnega tajnika za obrambo, ki je danes obiskal ameriškega poveljnika enot ZDA v Vicenzi, kamor so bile prej premeščene — kot smo že poročali — iz Avstrije.

V zvezi z Nennijevimi izjavami po njegovem prihodu iz Pekinga in Moskve pa je bila opažena razlika med njegovim mnenjem o združitvi Nemčije pred razgovorom s Hruščevom v Jalti in po tem razgovoru. Nenni je namreč že 20. januarja letos v svojem poročilu pred centralnim komitejem PSI izjavil, da obstaja nevarnost tako imenovane okamenitve sedanje razdelitve Nemčije, ter da je dolžnost stranke, da se proti tej okamenitvi z vso odločnostjo upre. Pred svojim odhodom v Moskvo pa je Nenni poudaril, da se njegovo stališče glede združitve Nemčije v celoti strinja s stališčem nemških socialdemokratov. Njegovo glasilo «Avanti!» je 7. avgusta poudarjalo, da je problem Nemčije problem Evrope in da šele tedaj, ko bo ta problem rešen, bo napredek, ki je bil uresničen v pogledu odstranitve hladne vojne, lahko postal dokončen. Nenni je nato v razgovoru z italijanskimi novinarji v Moskvi pred odhodom v Peking izjavil, da se strinja s stališčem nemških socialistov glede uresničenja združene socialistične Nemčije kot rezultata svobodnih volitev, ter da bo v takšni Nemčiji sedanja gospodarska in politična struktura Vzhodne Nemčije, ki je bila zgrajena na komunističnih temeljih, skrčena, če ne bo že povsem izginila. Po razgovoru s Hruščevom pa je Nenni že v Moskvi dejal, da vprašanje nemške združitve še ni zrelo za rešitev, ker bo reševanje tega vprašanja zahtevalo mnogo let. Ob vrnitvi v Rim pa je Nenni dejal, da je vprašanje ponovne združitve Nemčije v kratkem obdobju neuresničljivo, temveč da je to vprašanje takšno, da mora čakati, dokler ne bo dozorelo. Logično je torej, da te različne izjave voditelja PSI pred in po razgovoru s Hruščevom vzbujajo upravičen sum, da je prav ta razgovor bil vzrok za spremembo Nennijevega stališča do tako važnega vprašanja, kakršno je združitev Nemčije. Hkrati odpade na ta način domneva — če gre res za vpliv Hruščeva — da je bilo prvotno Nennijevo pristajanje na nemško socialdemokratsko stališče posledica moskovskega namiga. Možno pa je tudi, da je glavni tajnik KP ZSSR v tem času svoje stališče spremenil, ali pa da gre le za taktično ravnanje v zvezi s prihodnjo ženevsko konferenco, na kateri bodo štirje zunanji ministri nemškemu vprašanju posvetili brez dvoma mnogo časa.

Včerajšnje izjave finančnega ministra Andreottija o bodočih ukrepih za povečanje nekaterih davkov ter o zmanjšanju obdavčevanja agrarcev so naletele na ostro kritiko tako levičarskega tiska kakor tudi Katoliške akcije. «Unità» označuje te ukrepe kot negativen rezultat kompromisa med Segnijevo vlado z desničarji. Glasilo Katoliške akcije pa pravi, da bodo bremena, ki jih napoveduje Andreotti, v prvi vrsti nosili srednji in delavski sloji zlasti glede gospodinjskih električnih naprav, ki so znak napredka. Oglasil se je tudi bivši finančni minister in ministrski predsednik Pella, ki je rekel, da je Andreotti «prava žrtev sedanjega položaja», ker ni napovedal povečanja predvsem dohodninskega in komplementarnega davka, ker se v zadostni meri ne posveča preganjanju onih, ki davkov ne plačujejo, in končno ker je zakonski predlog o davčnem izenačenju ostal zaprašen nekje v arhivu poslanske zbornice.

Seveda se še vedno vleče vprašanje plač državnih nameščencev, o čemer je razpravljal voditelj CGIL s predsednikom vlade, kateremu je ponovno potrdil svoje stališče, da bo CGIL predlog vlade vzela v pretres, če bo posebna nagrada v celoti izplačana, ne pa glede na ostala vprašanja, ki so še vedno nerešena, da bi na ta način olajšal rešitev tega vprašanja. Di Vittorio je obenem poudaril, naj bi se vprašanje državnih nameščencev čimprej rešilo, in zahteval, naj se imenuje mešana komisija za rešitev vprašanja poldržavnih nameščencev. Segni je obljubil, da bo ta komisija v kratkem imenovana. O istem vprašanju sta razpravljala zakladni minister Gava z voditeljem CISL Pastorejem. Gre za začasno rešitev poenotenja posebne nagrade železničarjem in poštarjem. Kot smo včeraj poročali, sta Segni in Gonella na Pastorejev predlog že pristala.

Di Vittorio se je sestal tudi z Gonello, ki je sprejel hkrati delegacijo predstanikov železničarjev in poštarjev ter državnih nameščencev in upokojencev. Predstavniki CGIL so tudi Gonelli še enkrat povedali, da se njihov pristanek na vladni predlog ne tiče samo posebne nagrade za železničarje in poštarje, temveč tudi vseh ostalih vprašanj javnih uslužbencev. Gonella je obljubil, da bo o tem poročal na jutrišnji seji ministrskega sveta v okviru svojega poročila o stališčih raznih sindikalnih organizacij.

Svoje zahteve so ministru za trgovinsko mornarico obrazložili danes tudi predstavniki sindikata (CGIL), sindikatov FILM. Med najbolj pereča vprašanja spadajo: potrditev načela o ravnanju z osebjem, ki je predvideno za osebje pomorskih družb prvenstvenega nacionalnega interesa, ravnanje, ki mora biti raztegnjeno tudi na manjše pomorske družbe; nadalje je to vprašanje zdravstvene pomoči upokojenim pomorščakom, vprašanje izdajanja dovoljenj za plovbo, vprašanje ureditve disciplinskih predpisov v pomorskem zakonu, vprašanje ribolova na Atlantskem oceanu itd. Minister je nato sprejel tudi predstavnike sindikata pomorščakov FE.GE.MARE, ki je vključen v demokristjanski CISL.

Včeraj je bila stavka okrog 600 rudarjev podjetja Montecatini v skupini Maremma. Rudarji so stavkali, da bi dosegli bilančno nagrado, povečanje nagrad za akordno delo, da bi se jim izplačali zaostanki ter da bi se jim povečal dodatek za menzo. V Milanu pa so zaradi dodatka za menzo stavkali številni kovinarji. Stavke so bile enourne in polurne ter so v nekaterih podjetjih zajele skoraj vse delavstvo.

Vse tri sindikalne organizacije CGIL, demokristjanska CISL in socialdemokratska UIL pa so sklenile da se stavka delavstva petrolejske industrije, ki je bila napovedana za ponedeljek, odloži. Odložitev je zahteval minister za delo, ki je sklical predstavnike petrolejskih delavcev na sestanek v četrtek 27. t.m. z namenom, da pride do sporazuma.

Minister za delo Vigorelli je sprejel prefekta iz Modene, ki mu je razložil položaj, ki je nastal zaradi odpuščanja delavstva v modenskih podjetjih FIAT. Vigorelli je prefekta obvestil, da je predsednik FIAT prof. Valletta obljubil, da bodo odpuščeni delavci čim prej ponovno sprejeti na delo.

Vodstvo demokristjan. CISL je danes objavilo besedila štirih resolucij, ki jih je sprejel glavni odbor na svojem včerajšnjem zasedanju. Prva resolucija govori o svobodi in sindikalni enotnosti, druga o ekonomskih pogodbenih zahtevah, tretja, o tekočih gorivih in četrta o monopolističnih strukturah.

V drugi resoluciji zahteva CISL dokončne ukrepe o učinkovitosti delovnih pogodb, izvedbo zahtev parlamenta glede IRI, ustanovitev nacionalnega sveta za gospodarstvo in delo, produktivno reorganizacijo tekstilne industrije, dodatek za menzo, pogajanja z Montecatini, dodatek za draga stanovanja in družinske dodatke. Glede vprašanja tekočih goriv pa zahteva CISL: izvršitev programa za raziskovanje, industrijsko predelavo tekočih goriv v vse one oblike, ki so nujno potrebne, postopno znižanje cen metana in drugih proizvodov nafte, avtonomno politiko v zvezi s politiko mednarodnega petrolejskega kartela, nadzorstvo nad oblikami sodelovanja tujega kapitala pri izkoriščanju naftonosnih polj, sodelovanje privatne iniciative v okviru skupnih koristi pri izkoriščanju petrolejskih vrelcev, izboljšanje učinkovitosti javne pobude, itd.

V senatu so danes razpravljali o proračunu ministrstva za javno šolstvo, kar bodo nadaljevali tudi jutri, v poslanski zbornici pa o proračunu ministrstva za pošte in telekomunikacije.

A. P.

Faure predlaga nove volitve že v prvi polovici decembra

Predlog bo v torek obravnavala narodna skupščina - Vprašanje volilne reforme zopet v ospredju

PARIZ, 21. — Ministrski svet, ki se je danes sestal pod predsedstvom Faura, je sklenil, da bo v torek predložil narodni skupščini načrt zakona, ki določa za prvo polovico decembra nove splošne politične volitve.

Faure je na tiskovni konferenci izjavil novinarjem, da bo poseben medministrski odbor jutri pripravil besedilo načrta zakona. Če bo skupščina predlog sprejela, bi volitve bile 4. ali 11. decembra.

Dalje je Faure izjavil: «Mislim, da je potrebno, da mora biti izvoljena nova skupščina, ki naj začne delovati januarja, da bo lahko usmerila sklepe o vprašanjih poglavitne važnosti, kakor je na primer vprašanje Severne Afrike, in nadaljevala njih izvajanje, ne da bi nastala nevarnost prekinitve. Če bi se morale te obveznosti reševati s sedanjo skupščino, nekaj mesecev pred zaključkom parlamentarne dobe, bi prišlo do prekinitve njenega dela. Zaradi tega bi nastala negotovost glede izpolnjevanja številnih vprašanj. Za številne druge važne sektorje veljajo iste pripombe, najsi gre za nujnost določitve strukture Francoske unije ali pa za reformo ustanov. Z druge strani se pojavljajo v mednarodnem položaju vprašanja bistvene važnosti, kakor na primer položaj Francije v OZN, življenjsko vprašanje za mir v svetu, kakor tudi odnosi med Vzhodom in Zahodom. Zaradi svoje bližnje razpustitve ne bi mogla narodna skupščina izvesti bistvenih reform in zaradi tega ne bi mogel biti čas, ki nas loči od poletja, v celoti uporabljen v ta namen.»

V zvezi z volilnim zakonom je Faure izjavil: «Če želi skupščina spremeniti volilni zakon, bo to lahko napravila v zelo kratkem času, ki pa bi moral zadostovati, da lahko sprejme svoj sklep o dobro znanih vprašanjih. Pripominjam, da je sedanja skupščina, ki je nimam namena kritizirati, sprejela sklepe, ki jih je vlada zahtevala, v sedanjem položaju, o vprašanjih, kakor sta Maroko in Alžir, tako da vlada lahko izvaja sklepe in še dalje rešuje ta vprašanja v prihodnjih tednih.

Toda ta pripravljalna faza nas bo privedla prav ob novem letu do absolutno odločilne faze, bodisi kar se tiče maroških pogajanj kakor tudi glede alžirskega režima. Potrebno je, da se lahko nastopa v takem položaju, ki ne bo dovoljeval ne obotavljanja in tudi ne možnosti prekinitve. Ni drugih vzrokov za sedanji sklep vlade in ne gre za notranjepolitično spletko. Gre za to, da se sprejmejo jasne odločitve, ki naj obvežejo prihodnost dežele in v boljših pogojih.»

Faure je tudi izjavil, da v Alžiru lahko bile volitve v prvi polovici decembra razen na nekaterih področjih, kjer «sedaj obstajajo posebne težave».

Na vprašanje v zvezi z vojaškimi ojačenji ki so jih poslali v Severno Afriko, in z možnostjo odpoklica rezervistov iz Afrike je Faure izjavil, da so v vladi govorili o možnosti naglega odpoklica rezervistov, takoj ko bo vlada razpolagala z elementi za njih nadomestitev, zlasti po repatriaciji vojaških sil iz Indokine.

Dalje je Faure napovedal, da se bo v začetku prihodnjega tedna sestal v Elizejski palači odbor za narodno obrambo, da se izreče o ukrepih v zvezi z Daljnim vzhodom. Vlada predvideva povratek 15 tisoč mož iz Indokine od skupnih 35.000, ki sestavljajo tamkajšnji ekspedicijski zbor. Kar se tiče ostalih 20.000, bo moral omenjeni odbor povedati svoje stališče, in s tem vprašanjem je povezano vprašanje rezervistov.

Današnji pariški tisk obširno komentira včeraj napovedano možnost predčasnih volitev. Konservativni «Figaro» že govori o «spletkah», na hodnikih skupščine v zvezi z volilno reformo.

«Express» pravi, da je za vlado izbira omejena med ohranitvijo volilnega zakona iz leta 1951 in spremembo določenih določb. Prav tako se bo zaradi pomanjkanja časa znašel pred isto izbiro parlament. Zato bodo volivci poklicani, da izvolijo nove poslance za drugih pet let na podlagi istega sistema povezave ali pa s kompromisom, «ki bo zelo blizu tega krivičnega zakona». «Toda, zaključuje list, najsi bodo deformacije volilnega zakona kakršne koli, ne bodo v celoti mogle zatreti ljudskih struj.» List poudarja, da bi na podlagi sedanjega zakona nastala nevarnost, da Francija dobi enako skupščino, kakršna je sedanja, tako da bi zopet postalo nemogoče reševati številna vprašanja.

Med volilnimi sistemi, ki naj bi jih vlada in skupščina obravnavali, so: 1. proporcionalno predstavništvo; 2. povratek k sistemu «arrondissement»; 3. glasovanje na podlagi list v dveh izmenah brez povezav v okviru departmajev; 4. povezave v državnem merilu med velikimi formacijami.

U NU PRISPEL V MOSKVO

V diplomatskih krogih se poudarja važnost obiska tik pred ženevsko konferenco

MOSKVA, 21. — Burmanski ministrski predsednik U Nu je danes prispel z letalom v Moskvo. Na letališču so ga sprejeli maršal Bulganin, Molotov, Kaganovič, Malenkov, Pervuhin, Saburov, Suslov in ves diplomatski zbor. Po radiu je U Nu podal izjavo, v kateri je med drugim dejal: «Zelo sem zadovoljen da sem prišel na sovjetska tla, ker sem že dolgo želel obiskati to veliko deželo. Že dolgo gojim največje zanimanje za pot, ki jo je izbralo sovjetsko ljudstvo, da si zgradi svoj svet, in sem zadovoljen, da bom lahko videl na lastne oči nekatere strani vaših smelih pobud. Želim, da bi bilo mogoče postaviti tu trdne temelje za uvedbo prijateljskih odnosov med našima državama. Živel svetovni mir».

Pozneje sta U Nuja sprejela ministrski predsednik Bulganin in zunanji minister Molotov. Pri razgovoru sta bila navzoča burmanski poslanik v Moskvi in pomočnih sovjetskega zunanjega ministra Fedorenko.

V moskovskih diplomatskih krogih poudarjajo, da je že drugič letos pred sestankov štirih velikih v Ženevi prišlo v Moskvi do razgovorov med sovjetskimi in azijskimi voditelji. Pred zadnjo ženevsko konferenco sta v Moskvi bila Nehru in Hošiminh.

Ženevska konferenca, o kateri se je danes zjutraj Molotov razgovarjal s francoskim in britanskim poslanikom, bo nedvomno med glavnimi vprašanji pri razgovorih U Nuja s sovjetskimi voditelji. V istih krogih predvidevajo, da bo med bivanjem U Nuja v Moskvi objavljena skupna izjava, kakršna je bila objavljena ob priliki obiska Nehruja in Hošiminha. Domnevajo, da bo U Nujev obisk pomogel k večjemu razvoju gospodarskih in kulturnih odnosov med obema državama.

Draškovič o madžarskih dolgovih

BEOGRAD, 21 — V zvezi z nedavnim sporočilom bolgarske vlade, da so nekatera jugoslovanska letala letela nad bolgarskim ozemljem in metala letake, je zastopnik državnega tajništva za zunanje zadeve Branko Draškovič na današnji tiskovni konferenci izjavil, da se iz bolgarskega uradnega poročila vidi, da so letala prispela nad bolgarsko ozemlje z juga, kar pomeni, da niso prispela iz jugoslovanske smeri. «Tudi jugoslovanski organi niso ugotovili, da bi v omenjenem času kako tuje letalo letelo nad jugoslovanskim ozemljem v tej smeri, je izjavil Branko Draškovič. Lahko rečem, je dejal Draškovič, da smo mi vedno obsojali in obsojamo tako delovanje in da zato ne bi nikdar dovolili, da se naš zračni prostor izkorišča za takšna dejanja».

Draškovič je nadalje obvestil novinarje, da je 17. t. m. neko tuje potniško letalo, ki ima progo čez Jugoslavijo, prišlo iz dovoljene poti v bolgarski zračni prostor in se ponovno vrnilo v Jugoslavijo. Pristojni jugoslovanski organi bodo proučili ta primer in sprejeli potrebne ukrepe, da bi se spoštovali predpisi o letenju.

Branko Draškovič je dalje izjavil, da češkoslovaška vlada ni še odgovorila na predlog jugoslovanske vlade za sestanek obeh držav, na katerem bi razpravljali o rešitvi medsebojnih gospodarskih vprašanj. Dodal pa je, da sodijo, da bo v kratkem prišlo do sestanka obeh delegacij.

V zvezi z vprašanjem jugoslovanskih terjatev od Madžarske je Draškovič izjavil, da je jugoslovanski poslanik v Budimpešti 15. t. m. izročil madžarski vladi noto, v kateri Jugoslavija zahteva, plačilo tistih jugoslovanskih terjatev, ki izhajajo iz pogodbenih odnosov, ki jih je Madžarska prekinila leta 1949. Gre za klirinške terjatve, ki znašajo nekaj nad 21 milijonov dolarjev, in za reparacijske terjatve v znesku okrog 100 milijonov dolarjev. Jugoslavija vztraja, da Madžarska izpolni te svoje obveznosti. Kar se pa tiče novih pogajanj, za katera se zanima jugoslovanska vlada, gre lahko samo za tista vprašanja, katerih znesek je sporen.

Obisk jugoslovanske gospodarske delegacije v Egiptu je bil po izjavah Draškoviča odložen iz tehničnih razlogov.

Italijanskih ujetnikov v Rusiji ni več

BONN, 21 — Poslanec Luigi Meda, ki načeluje italijanski delegaciji v Nemčiji za zbiranje podatkov o usodi bivših italijanskih vojakov v Rusiji, je nocoj izjavil, dopisniku ANSE, da po izjavah več tisoč nemških ujetnikov, ki so se vrnili v zadnjih tednih iz ZSSR, ni več v Rusiji nobenega italijanskega ujetnika.

ČLANEK BORBE O JUGOSLOVANSKI KANDIDATURI V VS

Izvolitev FLRJ v VS bi pomenila uspeh OZN

Članstvo Jugoslavije v gospodarskem in socialnem svetu ne more biti ovira za izvolitev v Varnostni svet

BEOGRAD, 21. — V zvezi s kandidaturo Jugoslavije v Varnostni svet so se pojavili v tujini razni glasovi. Med njimi tudi glasovi, da bi izvolitev Jugoslavije pomenila neuspeh ZDA in uspeh Sovjetske zveze. V tej zvezi ugotavlja današnja «Borba», da je Jugoslavija zavračala in da zavrača vsako udeležbo v konkurenčnem tekmovanju med dvema nasprotujočima si blokoma. «Vsem je znano, da je bila Poljska kandidat Sovjetske zveze, in če že gre za neko tekmovanje med Sovjetsko zvezo in Ameriko, tedaj se to lahko nanaša samo na kandidaturo Poljske in Filipinov», ugotavlja «Borba». «Jugoslavija je postavila svojo kandidaturo, šele ko so številni delegatje prišli do zaključka, da je edino kompromisni kandidat izhod iz zagate. Ne glede na stališče tistih, ki se še naprej zavzemajo za izvolitev Filipinov, ugotavlja «Borba», je dejstvo, da je Jugoslavija kompromisni kandidat in da ni in ne more biti udeleženec v konkurenčnem tekmovanju dveh nasprotnih blokov».

«Izvolitev Jugoslavije ne bi pomenila poraz enega ali drugega bloka; ugotavlja «Borba», temveč v prvi vrsti uspeh Združenih narodov. To je važna stvar, zato verujemo, da se bo večina delegacij zavzela za tako rešitev».

Glede pripomb, da Jugoslavija ne more biti izvoljena v Varnostni svet, ker je bila izvoljena v gospodarski in socialni svet, ugotavlja «Borba», da je bila Turčija kot članica gospodarskega in socialnega sveta pred dvema letoma izvoljena v Varnostni svet. Zato izvolitev Jugoslavije v gospodarski in socialni svet ne more biti razlog, da ne bi mogla biti izvoljena v Varnostni svet, **zaključuje list.**

Istiklal zavrača sedanjo sestavo kronskega sveta

RABAT, 21. — Izvršilni odbor stranke Istiklal je v zvezi s kronskim svetom objavil izjavo, v kateri pravi, da sicer odobrava načelo kronskega sveta, ne more pa podpreti sistema, ki se je že sedaj pokazal, da ni zmožen razpršiti vznemirjenosti in ustvariti tistega ozračja pomirjenja, ki je potrebno za uspeh sleherne prihodnje akcije.

V svoji izjavi poudarja izvršilni odbor v zvezi z bodočo maroško vlado, da bo morala imeti investituro visoke oblasti, proti katere zakonitosti ne bo ugovorov, pred tem pa bo morala francoska vlada podati «izjavo o svojih namenih, ki naj upošteva težnje maroškega ljudstva».

Izvršilni odbor izjavlja dalje, da «nadaljuja veljavnost pogodbe o protektoratu ni v skladu z izvajanjem suverenih pravic in ne more omogočiti uresničenja teženj maroškega ljudstva do neodvisnosti v okviru svobodno dogovorjenih odnosov o medsebojni povezanosti».

Razen tega zavrača izvršilni odbor Istiklala kronski svet v njegovi sedanji sestavi in mnenja, da ta nima zadostne avtoritete. Zaradi tega ne more prava maroška vlada izhajati iz sedanjega kronskega sveta. Istiklal potrjuje z druge strani, da zahteva ukinitev pogodbe o protektoratu.

MacMillan o Posarju in Zenevi

LONDON, 21. — Britanski zunanji minister MacMillan je nocoj govoril v Londonu v zvezi z referendumom v Posarju. Med drugim je izjavil, da «volivci bodo imeli možnost, da odločijo tako, da Posarje postane simbol sprave, namesto da bi nudilo priložnost za nasprotja». Dodal je, da mora ena od močnih točk NATO biti «sprava in prijateljstvo med Francijo in Zahodno Nemčijo».

Glede prihodnje konference štirih v Ženevi je MacMillan izjavil, da je uspeh o najvažnejši točki (združitev Nemčije v okviru evropske varnosti) odvisen od vzroka, zaradi katerega Rusi nasprotujejo nemški združitvi na podlagi svobodnih volitev. Pri tem je dejal: «Če je vzrok sovjetskega nasprotovanja vojaškega značaja, tedaj bo mogoče z zahodne strani dati odgovor, ki je legalna in fizična jamstva, pogodba in vojaški dogovor ter ukrepi za medsebojno jamstvo. Če pa je sovjetsko nasprotovanje političnega značaja in izhaja iz želje, da se obdržijo teritorialna nadzorstva, tedaj ne bo naglih rezultatov v Ženevi». Dodal pa je: «S časom pa se bodo umaknili. V Avstriji so to napravili in to bodo še napravili».

Minister je dalje izjavil, da se bo ženevska konferenca omejila na evropska vprašanja, in je izrekel mnenje, da bo mogoče doseči napredek glede razorožitve, vsaj kar se tiče klasičnega orožja.

BEOGRAD, 21. — Sovjetska parlamentarna delegacija je danes na poti po Vojvodini obiskala kmečko obdelovalno v Bečeju, kjer so zadružniki priredili kosilo na čast delegatom. Opoldne je delegacija prispela v Novi Sad. Po sprejemu, ki ga je priredil na čast delegaciji predsednik avtonomne skupščine Vojvodine Stevan Dorovski, je delegacija odpotovala v Čortanovce, kjer so jim priredili večerjo, nato pa se je vrnila v Beograd.

SZ za razpravo o razorožitvi pred glavno skupščino OZN

Zahodne delegacije proti vzporedni razpravi v New Yorku in Zenevi - Objavljeno poročilo o sejah razorožitvenega pododbora

NEW YORK, 21. — Komisija OZN za razorožitev se je sestala danes popoldne pod predsedstvom turškega delegata Sarperja. Seja je bila sklicana na zahtevo sovjetske delegacije, da bi na njej proučili poročilo pododbora in pripravili letno poročilo za glavno skupščino.

Poročilo pododbora, v katerem so bili predstavniki Francije, Velike Britanije, ZDA, Sovjetske zveze in Kanade, je bilo objavljeno danes zjutraj. Vsebuje stenografske zapisnike sej ter vse izjave in priloge, ki so bili podani na sejah. Kar se tiče dela prvega zasedanja, ki je bilo v Londonu od 25. februarja do 18. maja, vsebuje poročilo francosko-britanske predloge od 29. marca, ki določajo najvišjo stopnjo oboroženih sil velikih držav, sovjetske predloge od 10. maja, s katerimi se predlaga nadzorstvo na strateških točkah, na letališčih ter železniških in cestnih križiščih.

V zvezi z drugim zasedanjem, ki je bilo v New Yorku od 29. avgusta do 8. oktobra po konferenci štirih velikih v Ženevi, vsebuje poročilo Eisenhowerjev načrt za izmenjavo vojaških informacij in za medsebojno letalsko inšpekcijo med ZDA in Sovjetsko zvezo, Faurov načrt za postopno znižanje proračunov za oborožitev ter za investicijo s tem prihranjenih fondov v načrte za gospodarski razvoj ter Edenov načrt za inšpekcijo s pomočjo nadzorstvenih skupin na obeh straneh demarkacijske črte, ki loči vzhodne sile od zahodnih v Evropi.

Poročilo, ki ne vsebuje zaključkov in priporočil, podrobno navaja vprašanja, ki so si jih člani pododbora izmenjali.

Delegacije, ki so sodelovale na sejah pododbora, bodo predložile tudi poročilo svojim zunanjim ministrom za novo konferenco v Ženevi, ki se bo začela 27. oktobra.

Na današnji seji je prvi govoril sovjetski delegat Soboljev, ki je izjavil, da mora glavna skupščina razpravljati o razorožitvi, ne da bi čakala rezultate ženevske konference, ker bo zadevna razprava samo olajšala sklepe v zvezi z razorožitvijo, ki naj jih sprejmejo zunanji ministri v Ženevi, in bo omogočila vsem prizadetim državam, da obrazložijo svoje stališče o tem.

Soboljev je izjavil, da se strinja z izjavami francoskega delegata Mocha, da rezultati zasedanja pododbora ne odgovarjajo upom, ki so se porodili v Ženevi, ter je dejal, da je mogoče doseči sporazum o nekaterih bistvenih točkah, zlasti glede nadzorstva.

Zatem je govornik izjavil, da je treba odgovornost za nezadosten uspeh dela pododbora pripisati dejstvu, «da so ZDA odklonile proučevanje predlogov o dejanskih ukrepih za razorožitev». Končno je poudaril, da morata odbor za razorožitev in glavna skupščina začeti razpravo o zadevi, zato da se izkoristijo možnosti sporazuma, ki so se pokazale v Londonu in Ženevi.

Novozelandski delegat Munro je izjavil, da nasprotuje sovjetskemu predlogu, ker bi po njegovem mnenju vzporedna debata o razorožitvi v New Yorku in Ženevi povzročila samo zmedo. Zato je predlagal, naj se komisija sestane po ženevski konferenci, kar bi omogočilo njenim članom, da proučijo številno dokumentacijo, na podlagi katere bodo morali nadaljevati razpravo.

Britanski delegat Nutting je izjavil, da bi razprava o tej zadevi v glavni skupščini bila bolj plodna po ženevski konferenci, ker bi delegati velikih držav lahko izkoristili izmenjavo misli med štirimi zunanjimi ministri. Dodal je, da vprašanje razorožitve, katere ključ je vprašanje nadzorstva, predstavlja «največjo odgovornost Združenih narodov». Pozval je nato Sovjetsko zvezo, naj sprejme Eisenhowerjev načrt, Edenov načrt in Faurov načrt glede inšpekcije, «da se ustvari ozračje zaupanja, ki bo omogočilo izvedbo učinkovitih ukrepov za razorožitev».

Perujski in belgijski delegat sta zahtevala določen čas za proučitev poročila pododbora, da bo komisija lahko izvajala drugačno funkcijo, kakor je funkcija odobravanja dela pododbora. Belgijski delegat je dalje izjavil, da bi razprava o razorožitvi v glavni skupščini pred ženevsko konferenco pomenila, da se predvideva, da ne bo v Ženevi dosežen noben rezultat.

Na večerni seji so govorili kanadski, francoski in ameriški delegat.

Vsi trije so zavrnili sovjetski predlog, naj bi takoj začeli razpravo v glavni skupščini, in izjavili, da je treba počakati na zaključek ženevske konference. Turški delegat je predlagal, naj se nadaljevanje dela odloži za nedoločen čas, toda Soboljev je predlagal odložitev na 26. oktobra. Ker so ostali delegati temu odločno ugovarjali, je Soboljev svoj predlog umaknil in zahteval, naj se ta vključi v zapisnik, ter je obsojal «pomanjkanje konstruktivnega duha, ki je prišlo do izraza». Seja je bila nato zaključena.

SPOMINSKI DNEVI

Na današnji dan je leta 1923 prevzel v Italiji vlado fašizem, ki je «uzakonil» zatiranje primorskih Slovencev.

TRŽAŠKI DNEVNIK

Danes, SOBOTA 22. oktobra Kordula, Zorislava
Sonce vzide ob 6.30 in zatone ob 17.10. Dolžina dneva 10.40. Luna vzide ob 12.28 in zatone ob 21.47.
Jutri, NEDELJA 23. oktobra Severin, Zivka

PO PREDVČERAJŠNJEM SKLEPU KOORDINACIJSKEGA ODBORA

Tudi predstavniki odbora za prosto cono izstopili iz konzulte trgovinske zbornice

Pojasnilo trgovinske zbornice na sklep Koordinacijskega odbora srednjih in malih podjetij, ki se sklicuje na juridični položaj zbornice

Včeraj zvečer se je sestal mestni odbor za prosto cono, ki je na daljšem sestanku razpravljal o stanju v trgovinski zbornici in sprejel sledečo resolucijo:

«Izvršni svet mestnega odbora za prosto cono v Trstu je na sestanku 21. oktobra proučil stanje v tržaški trgovinski zbornici nastalo po sestanku izvršnega sveta trgovinske zbornice.

Odbor javlja javnemu mnenju očitno glasovalno špekulacijo, katero so inscenirali zainteresirani krogi. Takratno glasovanje ni moglo imeti drugega značaja kot vljudnostni akt ob odhodu kap. Antonija Cosulicha in to tudi na osnovi že prej znanih uradnih izjav, ki so bile objavljene v lokalnem tisku.

Odbor brezpogojno odobrava pobudo članov koordinacijskega odbora tržaških malih in srednjih podjetij, predstavnikov združenj, ki so včlanjena v mestnem odboru za prosto cono, kot tudi ostalih poslovnih ljudi, ki so že ali še bodo izrekli ostavko od funkcij, katere imajo v okviru trgovinske zbornice. Te ostavke imajo namen odstraniti vse zapreke da bi oblasti lahko izvršile obnovo funkcij zbornice na osnovi upravičenih zahtev vseh gospodarskih ustanov, da postane trgovinska zbornica ponovno enotni in reprezentativni organ lokalnega gospodarstva.

Mestni odbor za prosto cono izjavlja da nadaljuje s svojo akcijo vse do takrat, ko ne bo dosegel ciljev, katere so mu postavile zainteresirane kategorije in celotno prebivalstvo in to kljub vsem manevrom, s katerimi se skuša udušiti zahteve gospodarskih krogov».

Svoje sodelovanje mestnemu odboru za prosto cono so dala vsa združenja tržaških trgovcev na veliko in na drobno, združenja ostalih malih in srednjih trgovinskih, obrtnih in industrijskih podjetij in velika večina tržaških političnih strank.

Trgovinska zbornica pa je včeraj sprejela odgovor na predvčerajšnje sklepe Koordinacijskega odbora tržaških srednjih in malih podjetij, na osnovi katerih je bilo sporočeno, da združenja, ki so zastopana v Koordinacijskem odboru, izstopajo iz konzulte in raznih tehničnih odborov trgovinske zbornice, ker se ne strinjajo z njenim vodstvom. Hkrati je Koordinacijski odbor obsodil ravnanje vodstva na zadnjem sestanku predsedstva, odbora in konzulte trgovinske zbornice, kjer so na premeten način predložili v odobritev «zaupnico» sedanjemu vodstvu trgovinske zbornice.

Trgovinska zbornica v svojem sporočilu pojasnjuje, da se noče spuščati v to kar je Koordinacijski odbor sklenil, opozarja pa, da so organi trgovinske zbornice (konzulta in tehnični odbori) imenovani na osnovi zakona in ministrskih odlokov in da so sestavljeni iz vseh gospodarskih kategorij, da zastopajo njihove interese. Trgovinska zbornica dalje poudarja, da so omenjeni organi dolžni delovati na osnovi zakonov in predpisov, dokler jih zakonito ne nadomestijo. Zato trgovinska zbornica smatra, da je pritisk Koordinacijskega odbora na to javno ustanovo samovoljen in da ima namen odstraniti svoje člane od organov trgovinske zbornice. Trgovinska zbornica tudi opozarja, da so bili člani konzulte in člani tehničnih odborov imenovani osebno in ne na pooblastilo posameznih združenj, ter da vršijo naloge javne koristi, ki jih ne morejo zanemarjati, ne da bi zanemarjali svoje dolžnosti.

Pojasnilo trgovinske zbornice je zgolj tehničnega značaja. Pojasnuje in poudarja, da so organi trgovinske zbornice imenovani od državne oblasti itd., ne odgovarja pa zakaj je bila nujna zaupnica, ki so jo predložili na že omenjenem sestanku, zakaj so bili pred tem sestankom razširjeni glasovi, da bo predsednik trgovinske zbornice odstopil in da je zato potrebno, da se mu iz vljudnosti da «zaupnico» za njegovo dosedanje delo, zakaj so jo takoj po izglasovanju te «zaupnice», ki bi morala biti le vljudnostnega značaja, tolmačili, kot zaupnico za še nadaljnje delo sedanjega vodstva itd.

Hkrati pa se mora tudi trgovinska zbornica, čeprav ni izvoljen organ, ravnati po željah in interesih večine svojih članov in se ne sme postavljati na stran določenih krogov ter zagovarjati določena stališča (glej vprašanje proste cone), ki nasprotujejo interesom večine prebivalstva in velikega dela združenj, ki so zastopana v raznih organih trgovinske zbornice. Če so združenja, ki so zastopana v Koordinacijskem odboru in ki predstavljajo 13.000 tržaških srednjih in malih podjetij smatrala za potrebno napraviti ta skrajni korak v odnosih do trgovinske zbornice, t. j. odpoklicati iz organov trgovinske zbornice vse svoje predstavnike, potem bi moralo vodstvo trgovinske zbornice to vprašanje na drugačen način obravnavati.

Zato odgovor trgovinske zbornice ne more zadovoljiti nikogar, ker ne pojasnuje vzrokov, ki so privedli predstavnike 13.000 srednjih in malih podjetij, da so odpovedali vsako sodelovanje s trgovinsko zbornico. Zato je sedaj dolžnost vladnega komisarja, da enkrat za vselej uredi stanje v trgovinski zbornici, da se ne bodo več v njeni sredini izražali tako nasprotujoči si interesi in stališča, ki samo škodujejo celotnemu mestnemu gospodarstvu.

Sestanek komisije za videmski sporazum

Prihodnji sestanek stalne jugoslovansko-italijanske mešane komisije za izvajanje sporazuma o malem prometu bo 7. novembra v Vidmu. Na sestanku bodo proučili dosedanje izvajanje sporazuma.

Kje so zastopniki resničnih oškodovancev?

Na podlagi dekreta zakladnega ministra je bila sestavljena posebna komisija, ki bo dala svoje mnenje glede tega, kdo ima pravico do plačilo vojne škode, ki je bila povzročena na našem ozemlju, na področjih, ki niso več v državnih mejah, v Afriki, v Albaniji itd.

Komisija je razdeljena na dva odseka; drugi odsek je pristojen za tržaško področje. Komisijo sestavljajo razni državni funkcionarji in sodniki ter zastopniki vojnih oškodovancev.

V Trstu «zastopajo» vojne oškodovance na našem področju stalni člani: Pietro Florit, ing. Attilio Zmaievich in Vittorio Spinotti ter namestniki g. Battista Anzellotti, dott. Nino Zannini in knjigovodja Demetrio Debiaso.

Spet ne najdemo vmes nobenega Slovenca, kakor da ne bi sploh obstajal na našem ozemlju. Vsak dan imamo nove dokaze, ki pričajo, da nas oblasti ignorirajo in da jim je uveljavitev enakopravnosti Slovencev, spoštovanje določb memoranduma in podobno deveta skrb.

Pa ni samo to. Kdo sploh predstavlja naše ljudi, posebno delavce in kmete, naše podeželje, ki so bili med zadnjo vojno sorazmerno najbolj prizadeti, saj so bile požgane cele vasi? V seznamu, ki ga objavljamo so imena «zastopnikov», ki z najbolj prizadetim t.j. našimi ljudmi iz delavskih predmestij Sv. Andreja, Sv. Jakoba in podeželja nimajo nobene zveze.

SESTANEK EKONOMSKO IZENAČENIH SLOVENSKIH ŠOLNIKOV

Do izida zakona o slovenskem šolstvu naj se ohrani položaj v veljavi do 5. okt. lani

Zveza prosvetnih delavcev in Zveza uslužbencev slovenskih šol odklanjata nesocialni ukrep vladnega komisariata in zahtevata njegov preklic

Preteklo sredo so se sestali slovenski šolniki, ki so bili doslej v ekonomskih pogledih izenačeni s stalno nameščenimi šolniki. Vsi zbrani so poudarjali, da področne oblasti kar naprej kršijo ukaze, uredbe in predpise, ki so veljavni za slovensko šolstvo. Trdili so, da so sicer prejemali vsako leto imenovanja od bivšega prosvetnega urada ZVU, ker se je pač uveljavila zaradi izrednih razmer v slovenskem šolstvu taka praksa, vendar jim je bila priznana kontinuiteta v službi s priznanjem službenih let v stalnosti, ki so se leto za letom prištevala v imenovanjih k prejšnjim. V imenovanjih je bil zabeležen tudi stalež (ruolo) s skupino in s periodičnimi poviški, po katerih so prejemali svoje mesečne prejemke. Ta stalež ni ostal na začetni stopnji prvega imenovanja Prosvetnega urada bivše ZVU, ampak se je s službenimi leti pomikal na nadaljnje stopnje periodičnih poviškov (scatto) in skupin (grado), kar dokazuje, da so zgoraj imenovani šolniki tudi napredovali. Napreduje pa samo tisti, ki se mu s priznanjem službenih let pomika dalje stopnja njegovega staleža, kar zopet dokazuje, da je to bila neka vrsta stalnosti, ki jo je bivša ZVU priznala leta 1945 in 1946 tistim slovenskim šolnikom, ki so z izpričevali in drugimi prilogami dokazali, da so že bili stalno nameščeni na slovenskih šolah.

To kar je bivša ZVU priznala omenjenim slovenskim šolnikom v imenovanjih, je potrdila z ukazom št. 18 v členih XI in XII, kjer govori o načinu, predpisih in pravilih, po katerih so izenačeni s stalnimi na italijanskih šolah. Ukaz št. 18. je še v veljavi, tak kakršen je bil objavljen v Uradnem listu, ker ni bil ne preklican ne spremenjen. Zato je ta ukaz z obvestilom, ki ga je poslal generalni komisar za Tržaško ozemlje imenovanim šolnikom in ki je bilo objavljeno v sredo 19. t. m. v Primorskem dnevniku, grobo kršen.

S to vrsto staleža stalnosti slovenskim šolnikom je bivša ZVU hotela dati neurejenemu slov. šolstvu nekaj, kar naj bi se ne smatralo kot precedens, ampak kot osnova bodoči ureditvi slovenskega šolstva. Gotovo ni mislila bivša ZVU, da bo nova uprava tržaškega področja te skromne pridobitve slovenskega šolstva spravila po desetih letih na začetek in že tako neurejeno šolstvo v popolno neurejenost, šolnike z dolgoletno izkušnjo pa v tako težak položaj, kakršnega po vseh obljubah tako lokalnih oblasti kakor ministra prosvete Rossija, niso pričakovali. Vse uredbe o nastavitvah za šolsko leto 1955-56 so prejšnji položaj slovenskih šolnikov priznavale in pričakovalo se je, da se bo z novim zakonom za slovensko šolstvo izboljšal položaj tudi drugih slovenskih šolnikov, ki so se že več let zaman za to borili. Prav gotovo pa ni nihče pričakoval, da bodo izenačene slovenske šolnike, z obvestilom generalnega komisariata postavili na najnižjo, to je začetniško stopnjo. Zdaj so lahko samo tisti zadovoljni, ki so si tako slovensko šolstvo želeli in ki so tako pojmovali izboljšanje svojega položaja.

Sestanka so se udeležili tudi zastopniki odborov Zveze uslužbencev slovenskih šol in Zveze prosvetnih delavcev v Trstu. Ti zastopniki so zavzeli do obvestila generalnega komisariata naslednje stališče:

Obvestilo generalnega vladnega komisarja je kršitev ukaza št. 18 v vseh uredb o namestitvah, ki niso bile glede ekonomske stalnosti ne preklicane in ne spremenjene. Zato imenovani organizaciji te spremembe ne sprejemata in bosta v imenu prizadetih podvzeli vse mere, da se ta nesocialna sprememba prekliče in da se ohrani do izida zakona o slovenskem šolstvu tako stanje, kot je bilo na dan podpisa londonskega sporazuma dne 5. oktobra 1955.

Ob koncu sestanka je bilo sklenjeno, da naj omenjeni organizaciji poskrbita, da bodo izvedele za ta ukrep in za vse prejšnje ukrepe v škodo slovenskega šolstva vse podpisnice londonskega sporazuma in minister prosvete pri vladi v Rimu g. Rossi. Da bi se to čimprej storilo, so prisotni izvolili po dva zastopnika prisotnih predstavnikov strokovnih organizacij in jima poverili nalogo, da v njihovem imenu izvršijo vse, kar je za izvršitev tega sklepa potrebno.

V avtobus se je zaletel

Okoli 23. ure so z rešilnim avtom pripeljali v bolnišnico 41-letnega ribiča Giacinta Ulcigraia iz Ul. Negrelli, katerega so zaradi rane na glavi pridržali na I. kirurškem oddelku.

Mož ni znal pojasniti kaj se mu zgodilo, ker se ničesar ne spominja. Neki agent prometnega odseka policije pa je obrazložil, da se je v Ulcigraia malo prej zaletel filobus proge št. 16, ki je bil namenjen k Sv. Andreju. Nezgoda, za katero je policija uvedla preiskavo, se je pripetila v višini stavbe št. 12 v Ul. Navali.

(KRITIKE IN POROČILA)

„3 + ena“ pri Sv. Jakobu

Čeprav se še ni začela gledališka sezona, je naše SNG že pridno na delu. Poleg tega, da se ansambel pripravlja na otvoritveno predstavo sezone, gostuje po naših predmestnih in bližnjih odrih z nekaterimi deli iz pretekle sezone, ki so primerna tudi za manjše odre. Tako je sinoči uprizoril v prijetni dvorani prosvetnega društva «Ivan Cankar» v Ul. Montecchi Rogerjevo komedijo «3 ena», ki je že lani žela mnogo uspeha med mestno in okoliško javnostjo. Tudi sinočnja uprizoritev je povsem zadovoljila še precej številno občinstvo, ki je z obilnim ploskanjem nagradilo igralce po vsakem dejanju in tudi pri odprti sceni.

Alabarda. 16.00: «Obupno slovo», Massimo Girotti, Lisa Bourdin.
Ariston. 16.00: «Cesarske vijolice», Luis Mariano, Carmen Sevilla.
Armonia. 15.00: «Upornik na Javi», Mac Murray.
Aurora. 16.00: «Frou-Frou», D. Robin, G. Cervi.
Garibaldi. 16.00: «Tiho... streljajo», F. Constantina.
Ideale. 16.00: «Prošnja za pomilostitev», Michel Morgan.
Impero. 16.00: «Kardinal Lambertini», Nadia Gray, G. Cervi.
Italia. 16.00: «Razsvečeni duhovnik», Pierre Fresnay.
S. Marco. 16.00: «Otroci stoletja», Dean Martin in Jenny Lewis.
Kino ob morju. 16.00: «Čutnost», Alida Valli in Farley Granger.
Moderno. 16.00: «Sijajni plen», Robert Mitchum, M. Monroe.
Savona. 15.30: «Dekle z dežele», William Holden, Bing Crosby.
Viale. 16.00: «Veseli potepuhi», Stan Laurel in Oliver Hardy.
Vittorio Veneto. 16.00: «Zoo stekla», J. Wyman, K. Douglas.
Azzurro. 16.00: «Okno na dvorišče», James Stewart, G. Kelly.
Belvedere. 15.30: «Rjovenje v gozdu», J. Payne.
Marconi. 16.00: «Ščepec sreče», Doris Day, Robert Cummings.
Massimo. 16.00: «Človeška zver», Glenn Ford, Gloria Grahame. Mladoletnim prepovedano.
Novo cine. 16.00: «Mogambo», C. Gable, Ava Gardner.
Odeon. 16.00: «Zdravnik norcev», Totò.
Radio. 16.00: «Gladiatorji», Victor Mature, Suzan Hayward.
Venezia. 15.30: «Patrulja rdečih jopičev», J. Craig.
Skedenj. 18.00: «Ivan, beli vrag».
Kino na Opčinah. 18.00: «Princ študent».

RADIO

SOBOTA, 22. oktobra 1955

TRST POSTAJA A

11.30 Zabavna glasba; 12.00 Naša vina; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 Kulturni obzornik; 13.30 Lepe Jugoslovanski motivi; 13.30 Rimski-Korsakov operne arije; 14.00 Rimski-Korsakov: Španski capriccio; 14.45 Ritmični orkester Swinging Brothers; 15.05 Slavni pevci; 15.30 Pogovor z ženo; 16.00 Chopinovi scherzi in mazurke; 16.15 Kavarniški koncert orkestra Carla Pacchiorija; 16.35 Domači odmevi; 17.00 Priljubljene lahke melodije; 17.30 Glasbeno potovanje; 18.00 Brahms: Koncert za klavir in orkester v d-molu; 18.45 Razne ritmične popevke; 19.15 Radijska univerza; 19.30 Pestra glasba; 20.00 Šport; 20.05 Kernovi motivi; 20.30 Slovenski motivi; 21.00 J. Strauss: «Netopir», opereta v 3 dejanjih; 22.30 Večerni ples.

TRST I.

11.30 Brahms: Dvojni koncert v a-molu op. 102 za violino in čelo; 12.10 Orkester dirigira Angelini; 17.45 Italo Montemezzi: «Caranjeva», opera v 1 dej.; 18.45 Mali derby; 21.05 Zborovske skladbe.

KOPER

Slovenska poročila: 6.30, 7.45, 13.30, 14.30, 19.30 in 23.30. Hrvatska poročila: vsak dan ob 20.20. Italijanska poročila: 6.15, 12.50, 19.00 in 23.00.

6.00 Jutranja glasba; 7.00 Koledar - vremenska napoved - napoved časa; 7.05 Glasba za dobro jutro; 7.30 Za naše žene; Pisan spored glasbenih ...; 14.40 Kongres prosvetnih ... Slovenije; 14.50 Igrajo veseli ...ci; 17.15 Popevke; 17.30 Veliki dirigenti: Leopold Stokowsky; Narodne pesmi raznih dežel; Šport; 20.00 Skladbe Straussa, Čajkovskega, Ponzia, Korsakova, ... in Paganinija; 20.40 Pesmi in kola narodov Jugoslavije; 21.00 Glasba starega Dunaja v priredbi Otskarja Straussa; 21.30 Anny Tichy: «Horla», rad. igra; 22.30 Za ples.

SLOVENIJA

327,1 m, 202,1 m, 212,4 m. Poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00.

11.00 Radijski koledar; 11.05 Gospodinjski nasveti; 11.15 Slovenske narodne pesmi pojeta Planinski oktet in Mariborski ženski komorni zbor; 11.45 Pojte z nami, otroci; 12.00 Lahek opoldanski glasbeni spored; 12.40 Brletna glasba iz opere «Faust» Charlesa Gounoda; 13.30 Melodije za prijeten oddih; 14.35 Želeli ste — poslušajte!; 15.15 Zabavna glasba; 15.30 Utrinki iz literature: V jesenski tihi čas; 15.45 ... 16.00 Koncertni valčki; 16.00 Nove knjige; 16.10 Koncert po željah; 18.00 Okno v svet: Kneževina Monaco; 18.15 Umetne in narodne pesmi poje ženski zbor; 18.35 ... 18.50 Jezikovni pogovori; ... Nekaj za citre: 20.00 Veseli večer.

TELEVIZIJA

14.55 Posnetek nogometne tekme; 17.30 Film: «Naše sanje»; 20.30 Poročila in športne vesti; 21.00 «Kitara in bas, zraven še Rascelov glas»; 21.20 Orio Vergani: «Prva ljubezen», enodejanka; 22.00 Walt Disney: Pod morjem.

Oglasni oddelek
TRST
Ul. sv. Frančiška 20/III.
tel. 37-338
sprejema inserate, male oglase, osmrtnice in druge od 8. do 12.30 in od 15. do 18. ure.

ZARADI NEPOPUSTLJIVOSTI DELODAJALCEV

V PONEDELJEK IN TOREK stavka petrolejskih delavcev

Stavka bo trajala 48 ur, izredno delo pa se neha v rafinerijah že drevi ob 22. uri

Sindikat petrolejskih delavcev Delavske zveze je izdal navodila za 48-urno stavko petrolejskih delavcev, ki se prične v nedeljo opolnoči in neha v torek. Stavko so najprej napovedale osrednje sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL, nato pa sta jo proglasila tudi oba tukajšnja sindikata.

Za stavko veljajo naslednja navodila:

1. Od konca rednega delovnega urnika, to je od 22. ure nocoj se neha do konca vse izredno delo.
2. Dnevni delavci bodo stavkali od nedelje opolnoči do polnoči v torek.
3. Delavci, ki delajo po turnusih v rafineriji Esso Standard in v skladiščih, bodo stavkali od 6. ure 24. t. m. do 6. ure v sredo 26. t. m.
4. Delavci, ki delajo po turnusih v rafineriji Aquila, se bodo vzdržali dela od 7.30 v ponedeljek do 7.30 v sredo 26. t. m.
5. Stavkanja so oproščeni delavci, ki opravljajo nujno delo pri zaščitnih napravah proti požarom, bolničarji in pazniki.

Petrolejski delavci so napovedali stavko, ker so delodajalci odbili skoraj vse njihove zahteve. Tako so na primer delavci zahtevali zvišanje minimalnih mezd za 9 odstotkov, delodajalci pa so ponudili le 2 odstotka poviška. Delavci so tudi zahtevali, da se jim zviša septembrska doklada za 12.000 lir ne glede na kategorijo, delodajalci pa so ponudili uradnikom samo od 4.000 do 7.500 lir, delavcem pa do 2.000 do 4.250 lir poviška. Tudi glede periodičnih poviškov niso delodajalcih pristali na zahteve delavcev.

Včeraj je ravnateljstvo Aquile razširilo glasove, po katerih naj bi bila stavka odložena, češ da so se obnovila pogajanja med delodajalci in sindikati s posredovanjem ministrstva za delo. Vest ni resnična in sindikat petrolejskih delavcev jo odločno zanika, ker o pogajanjih na ministrstvu nihče nič ne ve. Danes ob 13. uri bo pred Aquilo sindikalno zborovanje Delavske zveze, na katerem bo govoril član njenega vodstva Soranz, predsedoval pa član tovarniškega odbora Aquile Coloni.

Značilnost petih naročenih supercistern

Poročali smo že o novem naročilu treh supercistern za družbo Esso Standard in naročilu dveh supercistern za družbo British Petroleum Steamship Co., katera je zaključilo CRDA.

Prve tri supercisterne bodo imele po 36.200 ton ter bodo dolge 201,16 metrov, široke 27,43 metrov, visoke do prvega mostu 14,20 metrov, njih grez bo dosegel 10,71 metrov, razvijale pa bodo 17 milj brzine na uro. Pogonski stroj bo turbinski in bo ravijal 16.200 konjskih sil na osi.

Drugi dve supercisterni pa bosta imeli po 35.000 brutto registrskih ton, dolge bodo 195,07 metrov, široke 26,21 metrov, visoke do glavnega mostu 14,63 metrov, grez ob polnem tovoru bo znašal 11,28 m. Pogonski stroj bo razvijal 14.000 konjskih sil in omogočal 16,5 milj brzine na uro.

5000 Tržačanov včeraj na «Vulcanii»

Tudi včeraj je «Vulcania» privabila na obrežje ob pomorski postaji na tisoče Tržačanov, da so si ogledali in pozdravili svojo ladjo, ki se je po dolgi odsotnosti končno le vrnila v domače mesto. Velika večina se je hotela tudi povzpeti na krov, da si ladjo ogleda od blizu tako, da je bila družba «Italia» prisiljena zaradi navala obiskovalcev natiskati nove vstopnice za obisk ladje, saj je število obiskovalcev že v jutranjih urah preseglo 5.000.

«Vulcania» se bo lahko obiskala še danes, dokler je ne bodo premestili na pomol št. 6, od koder bo po dolgih letih ponovno odplula na prekooceansko vožnjo Trst-New York.

Volitve tovarniških odborov

Danes bodo volitve tovarniškega odbora v podjetju Laboranti na Opčinah. V odbor bodo izvolili tri predstavnike, dva delavca in enega uradnika. V podjetju je zaposlenih 37 delavcev in 4 uradniki, od katerih sta dva podjetnikova sinova.

V ponedeljek bodo od 10. do 14.30 volili novi tovarniški odbor v Tržaški konopljarni. Odbor je sestavljen iz štirih delavcev in enega uradnika. V podjetju je zaposlenih 270 delavk, delavcev in uradnikov.

PORAZNE IZJAVE FINANČNEGA MINISTRA ANDREOTTIJA

Nova obremenitev širokih potrošnikov z novim povišanjem davkov in trošarin

Razen na sol in kavo se bo trošarina povišala tudi na razna mazilna olja in goriva, na uvožene predmete itd. - Davčni vijak je sedaj hujši ko l. 1938

Vlada išče denar za povišanje plač državnim uslužbencem in predvsem šolnikom, ki jim je treba priznati, da so res v obupnem položaju. Toda vlada, ki bo morala rešiti to vprašanje v korist teh uslužbencev in jim omogočiti boljše življenjske pogoje, se sedaj sklicuje na nujnost povišanja trošarin in davkov na predmete široke potrošnje, kar istočasno prizadeva tudi vse tiste, ki naj b. jim povišali plače. Hkrati ti ukrepi znižujejo že itak skromno življenjsko raven povprečnega italijanskega človeka. Prve ukrepe je vlada že napovedala in zadevajo naslednje predmete:

Povišanje davka na mazilna olja od 9.000 na 12.400 lir za stot, davek na tako imenovana bela goriva pa se poviša od 11.300 na 15.700 lir za stot; povišanje trošarine na praženo kavo od 30.000 na 50.000 lir za stot; ustanovitev novega davka na potrošnjo naravnega plina v kakršne koli namene (torej tudi za domačo kuhinjsko uporabo) za 1,50 lir za kubični meter; povišanje davka na šoferske knjižice (patente di guida) prve stopnje od 3000 na 4000 lir letno, druge in tretje stopnje pa od 1000 na 2000 lir letno. Hkrati je vlada odobrila povišanje navadne soli od 50 na 60 lir za kg, izbrane soli od 70 do 80 lir za kg, zmlete soli od 80 na 100 lir za kg, rafinirane soli pa od 120 na 140 lir za kg.

Ti ukrepi bodo prizadeli predvsem široke potrošnike, ker se bodo višje cene nujno negativno odrazile na kupno moč delavske plače in s tem tudi na plače tistih, ki jim jih bodo povišali. Proti tem novim davčnim obremenitvam protestirajo tudi trgovci, ki se zavedajo, da se bo potrošnja blaga znižala in se bodo s tem znižali tudi njihovi dohodki. Trgovci na drobno so najbolj tesno povezani s širokimi potrošniki in jih vsako najmanjše znižanje kupne moči delavske plače osebno prizadene. Gospodarski krogi, ki zaskrbljeno gledajo na to nevzdržno vladno finančno in davčno politiko, ki vodi državo v inflacijo, ugotavljajo, da je nemogoče zahtevati od proizvajalcev povečanje proizvodnje, kot to določa znani zakon Vanoni, če se proizvodi obremenjujejo z vedno novimi trošarinami in davki, kar povzroča zmanjšanje prodaje teh predmetov. V tej zvezi poudarjajo tudi, da je davčni pritisk 1938. leta, ko se je tedanja fašistična vlada že odkrito pripravljala na vojno in je še posebno navijala davčni vijak, da bi črpala čim več denarja za oboroževanje, znašal 23,7 odstotkov narodnega dohodka, medtem ko je lani dosegel 30,3 odstotkov, letos pa bo presegel 31 odstotkov.

Toda nova davčna obremenitev potrošniških predmetov se je šele začela. To nam jasno dokazujejo izjave finančnega ministra Andreottija, ki jih je dal listu «Il Giornale d'Italia». Po njegovem mnenju mora vlada iskati še druga denarna sredstva predvsem v novih trošarinah. Tako je izjavil, da je še vedno mogoče povišati trošarino na električne stroje za gospodinjstvo, dalje, da je treba odpraviti nižje cene bencina za ribiče in kmete, kar bo povzročilo podražitev rib in kmetijskih pridelkov. Omenil je tudi, da bodo morale občinske uprave najti še druga področja za povišanje trošarin. Znano pa je, da se občinske trošarine obremenjujejo samo na potrošniške predmete. Minister Andreotti je tudi izjavil, da bo čez leto stopil v veljavo zakon «o zaščiti domačih proizvodov», ki določa povišanje carinskih pristojbin na uvoz blaga iz inozemstva. Tudi ta zakon po povzročil povišanje cen mnogim predmetom široke potrošnje, ki jih uvažajo iz inozemstva in ki jih italijanska industrija ne more proizvajati po inozemskih cenah. Podobni zakoni, ki ščitijo domačo proizvodnjo so v večini primerov koristni, ker omogočajo maksimalno zaposlitev delovne sile. Država pa, ki hoče doseči te rezultate ne sme izvajati tako ostre davčne politike na potrošniške predmete, kot jih izvajajo danes pri nas. Previsoki davki na proizvodnjo in razne občinske trošarine povzročajo manjšo potrošnjo obdavčenih in predragih predmetov. To povzroča hkrati manjšo proizvodnjo in s tem znižanje zaposlenosti delavcev. Zato je neizbežno, da bo tudi zakon o povišanju carinskih pristojbin na uvožene predmete vplival na podražitev mnogih predmetov široke potrošnje, ki jih uvažajo in ki vršijo, vsaj do neke mere, vlogo uravnovešenja cen domačih proizvodov.

Načrt za obnovo «starega mesta»

V nedeljo 23. t. m. ob 10. uri bo v veliki dvorani trgovinske zbornice javna konferenca «Združenja stanovanjskih upravičencev (Associazione per il diritto della casa), na kateri bo tajnik združenja g. Artemio D'Agosto predaval o temi: «Načrt za obnovo in sanacijo starega mesta». Vsi meščani, posebno pa oni iz starega predela mesta, so vabljeni k udeležbi.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Godina Enea, Ul. Ginnastica 6; Alla Maddalena, Ul. dell'Istria 43; Pizzul Cignola, Korzo 14; Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26; Harabaglia v Barkovljah; Nicoli v Skednju.

TRAGIČNA SMRT MED VOŽNJO NA DELO

Pri trčenju v tovornik si je prebil lobanjo in umrl

Kljub skrbni zdravniški negi je nesrečni delavec iz Doberdoba podlegel hudim poškodbam

Malo pred 8. uro zjutraj so morali zaradi globoke rane na desnem licu, verjetnega prebitja lobanje in možganskega pretresa pridržati na I. kirurškem oddelku 41-letnega Danijela Frandoliča iz Doberdoba št. 42, katerega je spremil v bolnišnico 42-letni Alojz Legiša iz Doberdoba.

Ta je izjavil, da sta bila oba namenjena z lambreto, ki jo je vozil Frandolič na delo v nabrežinski kamnolom, ko sta blizu Cave Romane trčila v naproti vozeči tovornik «Studebaker», ki ga je šofiral 30-letni Nado Sčuka iz Nabrežine št. 140.

Zdravniki so takoj uvideli, da je Frandoličevo stanje izredno resno, zaradi česar so si pridržali prognozo. Zvečer ob 20.15 pa je nesrečni Frandolič podlegel hudim poškodbam.

S samokresom se je ranil

Ogledovanje samokresa, ki ga je baje kupil v tujini, je povzročilo in bo še povzročalo 27-letnemu Marinu Milelli iz Ul. del Monte precejšnje preglavice. Prva preglavica je ta, da so ga morali odpeljati v bolnišnico, kjer so mu zdravniki ugotovili rano na dlani desne roke in na levem stegnu, zaradi česar so ga včeraj popoldne operirali. Operacija je uspela, vendar je bilo njegovo stanje precej resno, a so zdravniki napravili vse, da ga rešijo. V ta namen so mu naredili celo transfuzijo krvi in če ne bo komplikacij bo Milella okreval verjetno že v 15 dneh.

Milella je ob prihodu v bolnišnico s svojo izjavo, da se je ranil s samokresom, sprožil takojšnjo policijsko preiskavo, ki je ugotovila, da je mož, ki je bil zaposlen na parniku «Europa» med zadnjo vožnjo kupil samokres francoskega izvora «Walther» kal. 22. Včeraj si ga je v spalnici ogledoval in nepričakovano se je sprožil in naboj mu je ne le prebil roko temveč tudi žilo na nogi, zaradi česar je izgubil precej krvi. Preiskovalni agenti so nadalje med hišno preiskavo našli v njegovi spalnici tudi približno 50 nabojev in rezervni šaržer.

Milello, ki je sedaj na II. kirurškem oddelku, bodo po končani preiskavi prijavili sodišču.

Z motorjem v tovornik na križišču pri Opčinah

Z rešilnim avtom so pet minut po osmi uri pripeljali v bolnišnico 21-letnega Basilija Gullija iz Narodne ulice na Opčinah, katerega so morali zaradi zloma gležnja, udarca na desnem kolesu in rane na čelu pridržati na ortopedskem oddelku.

Gulli je pojasnil, da se je med vožnjo z motornih kolesom zaletel na križišču Narodne ulice s trbiško cesto na Opčinah v tovornik, ki ga je šofiral 27-letni Adelmo Brandolin iz Forlija. Gulli, ki bo okreval verjetno v 30 dneh je še dodal, da je Brandolin nadaljeval vožnjo s tovornikom kljub rdečemu znamenju semaforja.

Z lambreto je padel

Popoldne se je oglasil v bolnišnici 30-letni Stanislav Škabar iz Trebč št. 166, ki je izjavil, da je med vožnjo z lambreto po Ul. Bovedo okoli 14.30 nerodno padel. Zdravniki so Škabarju izprali precejšnjo rano na desni nogi in ga nato s priporočilom 10 ali 15-dnevnega počitka odslovili.

IZPRED KAZENSKEGA SODIŠČA

Nespreten izsiljevalec padel v nastavljeno past

«Ezule» iz Pulja hotel z grožnjo s smrtjo izsiliti 25.000 lir, toda sodišče ga je kljub hudemu prekršku milo sodilo

Komaj 20-letni Milan Pamič je pribežal iz Pulja misleč, da bo tu našel raj in udobno življenje. Toda kaj kmalu je na lastni koži ugotovil, da mu je rojstni kraj nudil veliko več. Kljub temu je imel mladenič srečo, kajti v nasprotju z drugimi je našel zaposlitev v begunskem taborišču kjer stanuje. Dodelili so mu delo v taboriščni mizarski delavnici in tako je dobival Pamič poleg hrane in stanovanja tudi 6.000 lir mesečno. Seveda mu denar ni zadostoval in v glavi mu je rojila misel, ki je bila ne le težko izvedljiva temveč tudi izredno nevarna.

Povod za njegovo misel mu je dalo očetovo pismo iz Pulja, v katerem je bil tudi listek njegovega polbrata Romana Bujča, ki je naprosil, da bi nesel pozdrave Dariju Rossiju, sinu lastnika avtobusnega podjetja «Rossi» s sedežem v Ul. S. Caterina. Pamič je ugodil polbratu in ker Darija ni našel v pisarni se je pogovoril z njegovim očetom Nicolom. Tedaj se mu je zazdelo, da so Rossijevi bogati ljudje. Ko se je poslovil je začel premišljevati o svoji revščini in med potjo se je domislil, da si bi z izsiljevanjem lahko zaslužil nekaj denarja.

Na Trgu Ponterosso se je ustavil ob zidu in s svinčnikom napisal pismo naslovljeno na Rossija — očeta. V njem je Pamič, ki se je podpisal I. R. grozil možu s smrtjo če mu ne bi pustil v pismu, ki bi ga moral obesiti 24. septembra točno ob 19. uri na vrata pisarne, 25 tisoč lir.

Rossi je spočetka mislil, da gre za kako šalo, toda njegov sin Carlo ga je prepričal, da je zadeva precej resna in šele na njegovo prigovarjanje je sklenil obvestiti policijo in to pol ure pred izročitvijo denarja. Policijski agenti, katere je Rossijev sin Carlo obvestil o zadevi in jim tudi pokazal pismo, so nemudoma odšli v Ul. S. Caterina in se poskrili po bližnjih vežah v pričakovanju izsiljevalca. Medtem je Rossi točno ob 19. uri stopil iz pisarne in stisnil pismo v špranjo vrat. Toda pismo je bilo nalepljeno na plav trak, ki je molel v notranjost pisarne: na ta način bi agenti, ki so bili v pisarni, takoj opazil ko bi izsiljevalec hotel odnesti pismo.

Dolgo ni bilo treba čakati: okoli 19.20 je nekdo vzel pismo in trenutek zatem je bil že dan alarm. Agenti so pritekli z vseh strani, da bi preprečili beg in Pamič se je naenkrat znašel sredi njih s pismom v rokah. V zadnjem trenutku ga je sicer hotel spraviti v notranji žep suknjiča, kar pa se mu ni posrečilo.

Že na mestu se je mladenič hotel izgovarjati, da sta ga poslala po pismo dva neznanca, ki bi ga morala čakati na Borznem trgu. Preiskovalni organi pa so sicer takoj uvideli, da je to navadna laž, a so Pamiča vseeno spremili na trg, kjer pa se ni nihče prikazal. Po dolgem zasliševanju je mladenič moral končno priznati, da je vse on izvedel in dokaz za to so agenti našli v kuvertah in papirju, ki so ga našli pri njem. Oboje je bilo namreč iste vrste kot pismo, ki je bilo naslovljeno na Rossija. Tudi pisava je odgovarjala in tako so Pamiča po končani preiskavi poslali v zapor.

Kljub hudemu prekršku pa je imel Pamič veliko srečo. Tožilec je sicer zahteval obsodbo na dve leti zapora in na 60.000 lir globe, a sodišče ga je obsodilo le na 6 mesečno zaporno kazen in na 4.000 lir globe ter odredilo njegovo izpustitev. To pa zato ker so mu privolili pogojnost kazni, ki mu jo ne bodo vpisali v kazenski list.

Izjava Delavske zveze o volitvah v podjetju Arrigoni

V zvezi z vestjo, ki jo je objavil tisk in oddal radio, da je imela Delavska zbornica v volitvah tovarniškega odbora v podjetju Arrigoni zaradi odsotnosti kandidatov CGIL popoln uspeh, poudarja Delavska zveza, da je Delavska zbornica izvedla volitve v tem podjetju v nasprotju z določbami sporazuma o tovarniških odborih. Delavska zbornica ni ustanovila paritetske volilne komisije sporazumno z Delavsko zvezo, niti ni obvestila Delavske zveze o svojih namenih. Zato bi lahko na ta način dosegel popoln uspeh kdorkoli.

Dejstvo, da ravnateljstvo podjetja in Zveza industrijcev dopuščata kršitev sindikalnih sporazumov ter priznavata tako izvoljeni odbor, je zelo značilno. Zato delavci lahko sami presodijo, koliko lahko velja ta odbor, izvoljen na osnovi sistema, ki ga je treba odločno odkloniti in obsoditi.

Skupščina suspendiranih delavcev

Danes bo ob 10. uri na sedežu Delavske zveze v Ul. Zonta št. 2 skupščina 70 delavcev CRDA, ki jih je ravnateljstvo suspendiralo tik pred volitvami z odkrito diskriminacijskimi nameni. Kot smo že pisali, bodo samo 10 izmed teh delavcev v ponedeljek ponovno sprejeli na delo, čeprav je dela dovolj za vse.

Motorno kolo na delavca

Proti večeru so pridržali na ortopedskem oddelku 60-letnega Guerrina Pellizona iz Ul. Bergamasco, ki se je zatekel v bolnišnico z občinskim avtom. Pellizon, kateremu so zdravniki ugotovili precejšnje udarce na ramenih in gležnju, zaradi česar se je bo moral zdraviti 8 ali celo 10 dni, je izjavil, da je popoldne hotel s pomočjo sodelovcev naklada motorno kolo na neko vozilo, pri čemer je padel medtem ko se je kolo zvrnilo nanj.

SNG ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

V nedeljo 23. t. m. ob 17. uri v dvorani na stadionu «Prvi maj»
Ferdinand Roger:
3 + ena

Razstava umetniških del MILKA BAMBIČA bo odprta v mali dvorani na stadionu «1. MAJ», samo še danes in jutri od 11. do 13. ure in od 16. do 21. ure.

Razna obvestila

Prosvetno društvo «Ivan Cankar» priredi družabni večer danes ob 20.30 v društvenih prostorih v Ul. Montecchi 6.

Tržaški filatelistični klub «L. Košir». Jutri 23. t. m. bo v prostorih kluba, Ul. Roma 15-II., redni sestanek za zamenjavo znamk od 9. do 12. ure.

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo «S. Škamperle» javlja, da bo dne 26.X.1955 ob 20. uri VIII. redni občni zbor v društvenih prostorih na stadionu «Prvi maj» - Vrdelska cesta 7.

KINO

Rossetti. 15.00: «Marcellino pan y vino», Pablito Calvo.
Excelsior. 15.00: «Orli v neskončnosti», J. Stewart, J. Allyson.
Fenice. 15.00: «Žena z reke», Sophia Loren.
Nazionale. 16.00: «Gospodar sem jaz», Paolo Stoppa, M. Bru.
Filodrammatico. 16.00: «Irski upornik», Rock Hudson, Barbara Rush.
Supercinema. Zaprto zaradi obnove.
Arcobaleno. 16.00: «Karaibski ciklon», R. Newton, K. Taylor.
Astra Rojan. 15.00: «Jako čudni podvigi Pluta, Pippa in Paperina».
Capitol. 16.00: «Hočem biti tvoja», Ava Gardner, R. Mitchum.
Cristallo. 15.00: «Marcellino pan y vino», Pablito Calvo.
Grattacielo. 16.00: «Zadnjih 5 minut», Vittorio De Sica, Linda Darnell, Peppino De Filippo.

Od včeraj do danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 21. oktobra t. l. se je v Trstu rodilo 6 otrok, umrlo je 8 oseb, porok pa je bilo 5.

POROČILI SO SE: klepar Francesco Aiello in baristka Maria Bersan, slaščičar Salvatore Zollia in gospodinja Nivea Magris, mehanik Ferdinand Brežič in baristka Liliana Batt, trgovec Stefano Balassa in uradnica Clelia Bauzon, uradnik Mario Casulli in šivilja Silva Zocchi.

UMRLI SO: 16-letni Giordano Visintin, 44-letni Giuseppe Rina, 90-letni Antonio Blaschi, 89-letna Teresa Chies vd. Potocco, 71-letni Francesco Konecny, 47-letni Pietro Sabadin, 75-letna Lucija Možetič vd. Borsatti, 72-letna Emma Lemmi.

VREME VČERAJ

Najvišja temperatura 18,8, najnižja 13,3, ob 17. uri 18,2, zračni tlak 1006,5, pada, veter 4 km na uro jugovzhodnik, vlaga 79 odst., padavin nekaj kapelj, nebo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 15,5.

ADRIA EXPRESS
Ul. Cicerone 4 - tel. 29243
Predstavništvo za Radensko Slatino, Rogaško Slatino in Dobrno
Preskrba trgovskih, navadnih, turističnih in tranzitnih vizumov za Jugoslavijo
IZLETI
Prodaja voznih listkov za avtobuse:
Milano, dnevni odhodi ob 21
Genova, poned., sreda in petek ob 21
Como - Chiasso, torek, četrtek, sobota in nedelja ob 21
Videm (Udine), dnevni odhodi ob 6.30, 7.30 in 8.30
Belluno, dnevni odhodi ob 6.30
Treviso, dnevni odhodi ob 8.30

Ob dnevu ZN

Dan združenih narodov, ki ga praznujemo 24. oktobra, naj bi pomenil v prvi vrsti popularizacijo osnovnih načel te za napredek človeštva tako važne mednarodne ustanove, a hkrati naj bi bil posvečen izrazu hotenja vseh narodov in vsega človeštva, da bi se ta načela, ki si brez njih ni mogoče niti misliti neke trajnejše in boljše ureditve sveta, postopno, toda dosledno uveljavila. Ko torej omenjamo dan ZN, ne mislimo pri tem toliko na samo Organizacijo združenih narodov kot takšno, na njeno formalno organizacijsko podobo, po kateri naj bi se realizirala duh sprave in smoter miru v mednarodnih odnosih, marveč bolj na hotenje milijonskih množic po vsem svetu, da se dosedanje stanje v odnosih med ljudmi, narodi in državami postavi na drugačne osnove, na takšne, ki bi se na njih trdneje in hitreje zagotovil za splošni razvoj, sreča in blagostanje tako potrebni mir. Zakaj sama po sebi bi OZN osnovnega cilja nikoli ne dosegla, bi v ustanovni listini sprejetih splošnih človečanskih in drugih načel nikoli ne mogla uresničiti, če bi v svoji borbi za dosego teh ne imela ob strani zavesti in prepričanja milijonov človeških bitij vseh barv in ljudstev, da se ta načela morajo spoštovati ter izvajati, ker je od tega odvisen mir in z njim njihov obstoj. Zato moremo smatrati dan ZN za praznik vseh naprednih in miroljubnih sil, vseh tistih, ki se trudijo, da v posameznika in družbo prodre misel o enakopravnem, svobodnem in miroljubnem sodelovanju med vsemi narodi in državami sveta.

Neprimerno in krivično pa bi bilo, če bi pri tem ne ocenili odločilnega pomena te vloge, ki jo je s tem v zvezi od dne njene ustanovitve do danes opravila OZN, dasi ne vedno v takem obsegu in s takim učinkom, kot je bilo od nje pričakovati in kot bi je tudi sama želela. Vzrokov za to je bilo dovolj tako v subjektivnem kot objektivnem pogledu, zraven pa je treba upoštevati tudi to, da je deset let, kolikor jih je preteklo od njene ustanovitve, v zgodovinskem razvoju kratka doba, a pereča vprašanja in nasprotja, ki se je z njimi po končani vojni katastrofi znašla sodobna generacija, so bila tako številna, zapletena, da se moramo danes čuditi, kako da nismo vnovič zabredli v neko večjo nesrečo. Spričo danih političnih okoliščin, spričo političnega razvoja, ki je kmalu po končani vojni privedel do ustanovitve dveh nasprotnih si blokov in do tako imenovane hladne vojne, ki se je zdelo, da se bo zdaj spremenila v pravo, spričo teh in še vseh drugih skrajno nepovoljnih okoliščin, ki so se v nekaterih trenutkih zdele domala brezupne, ni torej niti najmanj primerno toliko govoriti o tem, česa vsega OZN ni storila, ampak raje, kako je navzlic vsemu marsikaj dosegla in se uspela ohraniti. Sicer pa ni res, da je OZN v razvoju mednarodnih dogodkov storila prav malo ali nič, ker je že samo dejstvo, da se ni razbila, v veliki meri pripomoglo k nadaljnji stabilizaciji svetovnega položaja, k postopni odpravi napetosti in hladne vojne, k izboljšanju v mednarodnih odnosih, se pravi v odnosih med obema blokoma tako, da lahko danes govorimo o novem obdobju za človeštvo, v katerem se bodo s skupnimi napori postavile osnove za trajno zgraditev miru in sodelovanja med vsemi, tudi doslej sovražnimi si državami in narodi. Kaj bi se zgodilo, če bi OZN nasprotno tedaj prenehala obstajati, si človek še zamisliti ne sme. Brž ko bi se v tem primeru katastrofa res ne dala več preprečiti, a človeštvo bi dotrpelo od nepopisnih grozot totalnega uničenja. S tem da je OZN prešla skozi tako krizo, kar jih pomni sodobna zgodovina, ne da bi se razbila, da se je dosledno naprej, navzlic neznatnemu upanju na uspeh, s tem je storila to, kar je bilo najvažnejše: v usodnih trenutkih ni pretrgala zadnje vezi, tiste zadnje nitke, ki je še družila narode različnih in nasprotujočih si interesov, a okrog nje so se zapletle v spremenjenih pogojih nove, dovolj trdne, da bi se mogle dokončno pretrgati. Danes na primer vemo, da je razbitje nekdanjega Društva narodov, v splošnih obrisih rečeno, pripeljalo v drugo svetovno vojno, in skoraj z gotovostjo lahko trdimo, da bi se isto zgodilo, ko bi bila prenehala obstajati OZN. Res, da je bilo takratno razmerje med silami miru in napredka na eni ter nasilja in reakcije na drugi strani nekoliko drugačno, kakor je bila drugačna oblika tega razmerja, tendenca sta si bili takratna in današnja povojna situacija, v marsičem podobni, skoro toliko po tem, kot že omenjeno, da bi se obe končali s splošnim uničenjem.

S tako imenovanim ženevskim duhom, to je težnjo, da se bolj realno in iskreno prične z reševanjem nekaterih najvažnejših mednarodnih problemov, so bili postavljeni trdnejši temelji za zagotovitev mednarodnega miru in sodelovanja. Treba pa je zdaj na tej osnovi v prvi vrsti lotiti se teh vprašanj in jih tudi rešiti. Nihče ne pričakuje, da bi do pozitivnih rezultatov prišlo takoj; reči hočemo le, da je treba z vsemi silami delati na tem, da bi se vprašanja sporazumno čimprej rešila. V novih okoliščinah pa bo vloga OZN pri teh naporih pomembnejša kot doslej, vendar bi bilo potrebno prej rešiti še neko vprašanje: vprašanje univerzalnosti te najvišje mednarodne ustanove, vprašanje sprejema vanjo vseh tistih držav, ki še niso njene članice.

Glede omenjenih in drugih mednarodnih vprašanj bi sicer tudi doslej ne mogli reči, da ni bilo v zvezi z njihovo rešitvijo prav nič storjenega. Bili so vloženi določeni napori, da se zbližajo nasprotujoča si gledišča, tako na pr. v pogledu nemškega vprašanja, toda vojaški in politični ukrepi, storjeni hkrati i na eni i na drugi strani iz strahu in nezaupanja, kakor tudi v težnji, da se ohrani premoč, so vsakokrat te napore paralizirali. Sploh je to nezaupanje v iskrenost namenov in izjav, v iskrenost na sploh, morda eden najmočnejših razlogov, da se stvari hitreje ne razvijajo. V tem pogledu bi imela prav OZN nalogo, da to olajša in omogoči. Ravno tako tudi v vseh številnih drugih vprašanjih, kot je to bolj posredno ali neposredno imela v primeru Koreje, Indokine in drugje, dasi se je zdelo, kot bi jo povsod preraščala avtoriteta tako imenovanih velikih sil. V resnici je doslej vedno ostala glavna tribuna za vest in težnje človeštva, edino mesto, kjer so se sprte stranke pred usodno odločitvijo lahko še sestale in pri tem tudi našle način, da so se temu ognile. Zato nikakor ni preveč, če trdimo, da je v danih pogojih OZN storila za ohranitev miru in nadaljnji napredek človeštva vse, kar je bilo, upoštevajoč omenjene okoliščine, možno storiti. Če pri tem ni uspela v večji meri kot je, je treba to pripisati dejstvu takratnih okoliščin, pri katerih za izvedbo svojih namenov ni našla dovolj opore. V spremenjenih in bolj pozitivnih okoliščinah sedanje politične situacije v svetu pa se OZN odpirajo nove možnosti, a v teh se bo njena vloga povečala. Njena osnovna naloga ostane brez dvoma v tem, da v prvi vrsti odpravi nezaupanje med partnerji, ker je prav to glavni razlog, da se posameznih najvažnejših mednarodnih vprašanj ne načne z večjo pripravljenostjo za njihovo rešitev.

Pogled na tržaško občinsko palačo skozi vhod v palačo generalnega vladnega komisariata (Foto Magajna)

Pomen posarskega referenduma sega tudi izven posarskih meja

Po poročilih posebne agencije za proučevanje javnega mnenja bo za statut glasovalo komaj kakih 20 odst. volilnih upravičencev, dočim je odstotek še neopredeljenih neznaten

Ko smo pred dnevi pisali o referendumu, ki bo jutri v Posarju v zvezi s posarskim statutom, smo rekli, da je bilo pred letom dni stanje tako, da je bila zmaga zagovornikov in pobornikov statuta o evropeizaciji Posarja povsem gotova. Hkrati pa smo ugotovili, da so se razmere v zadnjem času in predvsem v zadnjih treh mesecih tako spremenile, da se je ta gotovost zelo omajala. In razmere se spreminjajo s tako naglico, da moramo danes ugotoviti, da so možnosti za zmago zagovornikov statuta skoroda neznatne. Neka agencija, ki se ukvarja s proučevanjem javnega mnenja, je baje ugotovila, da bo za statut glasovalo morda komaj 17 do 20 odstotkov volilnih upravičencev, dočim so skoraj vsi ostali statutu nasprotni in le neznaten odstotek volilnih upravičencev še koleba med eno in drugo tezo. Tu ne bomo dajali prognoz in prepuščamo opredelitev samim volilnim upravičencem, ki so pri tem najbolj zainteresirani. Ker pa je vprašanje Posarja vendarle eno važnih vprašanj Evrope, saj so od njega odvisni bodoči odnosi med Francijo in Nemčijo in bo izid tega referenduma močno vplival tudi na splošne zapadnoevropske razmere, ne bo odveč, če se ob tem vprašanju ponovno nekoliko pomudimo.

Predvsem nekaj podatkov o Posarju: Posarje je razmeroma majhna dežela; ima komaj 2.567 kv. km površine. Na tem majhnem ozemlju pa živi izredno mnogo ljudi, saj šteje Posarje 987.650 prebivalcev in je zato ena najbolj gosto naseljenih dežel Evrope. Na 1 kv. km pride 385 prebivalcev. To pa ni nič čudnega. Posarje je namreč zelo bogato. Glavna vira posarskega bogastva sta premog in železna ruda. Torej dve surovini, ki sta v naši dobi največje važnosti. Posebno velja to zaradi tega, ker je posarski premog nekako dopolnilo za lorensko železno rudo in zato ni nič čudnega, če se je proizvodnja premoga v Posarju v dobi po drugi svetovni vojni v razmerju s predvojno dobo za trikrat povečala in dosegla že 17 milijonov ton na leto (podatki iz lanskega leta). Hkrati je lansko leto posarska plavžarska industrija dala 2 milijona 808.000 ton jekla in 2.496.000 ton železa. Če računamo to na niti milijon prebivalcev, kolikor jih šteje Posarje, so te številke zares skrajno visoke, tako da jim redko kje najdemo primerjave.

Iz navedenega jasno sledi, da je gospodarska odvisnost Posarja od Francije zelo močna in vse bi kazalo, da bi moral ta element močno vplivati na izid referenduma, saj je Francija najmočnejši zagovornik statuta. In vendar smo že prej ugotovili, da se prebivalstvo Posarja nagiba vprav v drugo smer, kar prihaja posebno do izraza v zadnjih treh mesecih, odkar so začele svobodno delovati pronemške stranke, ki so zavzele stališče proti statutu.

Preden preidemo na analizo trenutnega političnega stanja, si oglejmo še upravno-politično ureditev Posarja. Posarje ima koalicijsko vlado, ki jo sestavljajo demokristjani in socialisti. Predsednik vlade je demokristjan Hoffmann. Razmerje političnih sil v posarskem parlamentu (Landstag) je sledeče: 29 članov Landstaga je krščanskih demokratov, 17 je socialistov, 4 komunisti, ki so v opoziciji. Posarje je že po ustavi v gospodarski uniji s Francijo, dočim ima v vsem drugem popolno avtonomijo, razen obrambnega in zunanjepolitičnega resora, kjer je posredno odvisno od Francije.

Ko smo malo prej rekli, da so komunisti (štirje člani Landstaga) v opoziciji, nismo s tem hoteli reči, da so v opoziciji samo oni. V Posarju imamo vprav v zvezi s statutom, o katerem se bo jutri izreklo posarsko ljudstvo, dokaj čudne politične razmere. V Posarju je namreč vsega skupaj 12 ali celo 13 političnih strank. Tako imajo dve demokrščanski stranki, dve socialdemokratski stranki in vrsto drugih pro-francoskih ali pro-nemških strank. Kako je mogoče na primer, da imajo dve demokrščanski stranki? Pred letom dni se je Adenauer kot predstavnik nemške demokrščanske stranke obvezal, da bo statut zagovarjal. Demokrščanska stranka, katere najvidnejši predstavnik je prav on, prav gotovo ne more uradno zavzeti drugačnega stališča, kot stališče za evropeizacijo Posarja. To stališče je zavzela tudi demokrščanska stranka Posarja, toda filonemške sile v stranki sami so si ustanovile novo demokrščansko stranko, ki je proti statutu, torej proti Adenauerjevemu stališču. In ta stranka je po svojem vplivu najmočnejša opozicijska stranka v Posarju in razpolaga tudi z izredno velikimi materialnimi sredstvi. Isto velja tudi za socialdemokratsko stranko. Kar se pa tiče komunistične stranke Posarja, je ta bila vedno v opoziciji in je tudi danes proti statutu.

Da dobivajo filonemške stranke vedno več vpliva, je več vzrokov. Predvsem je tu močan vpliv velikega soseda, zvezne nemške republike, ki privlačuje prebivalstvo Posarja, ki je skoraj izključno nemškega rodu, z druge strani je k temu pripomogel tudi sam leader demokrščanske stranke Posarja in hkrati predsednik posarske vlade Hoffmann z vrsto napak, med katerimi prihaja najbolj do izraza njegova prevelika naklonjenost francoskim zahtevam. Poleg tega je baje Hoffmannova politična preteklost vse kaj drugega kot kristalno čista in filonemške stranke te činitelje močno izkoriščajo v svoji politični kampanji v zvezi z referendumom.

Za politično kampanjo v zvezi z referendumom je značilno tudi stališče cerkve. Višji cerkveni krogi se v to zadevo niso hoteli neposredno vmešavati, kar je povsem razumljivo zaradi stališča, ki ga je zavzel Adenauer. Zato pa je nižji kler krepko posegel v politično borbo, seveda na strani pronemških, torej opozicijskih strank in to seveda s precejšnjim učinkom.

Iz vsega sledi, da so možnosti za zmago pobornikov posarskega statuta zelo slabe in da ne bo v zvezi s tem doživela poraza le Hoffmannova, ampak tudi Mendès-France-Adenauerjeva politika. Francoski vladni krogi sicer še vedno vztrajajo na svojem optimističnem stališču, toda hkrati se je francoski zunanji minister Pinay o jutrišnjem referendumu že izjasnil, da ta referendum praktično ne pomeni odločitve za Francijo oziroma Nemčijo in da bo tudi morebiten negativen izraz posarskega ljudstva pustil Posarje neokrnjeno, ker da pomeni opredelitev za statut opredelitev za sodelovanje, dočim pomeni odklonitev statuta odklonitev vsakega nadaljnjega sodelovanja. Iz tega bi lahko sklepali, da skuša Pinay dati vsej zadevi mnogo manjši pomen kot ga dejansko ima. Res je, da referendum ne prejudicira obstoja Posarja, toda glasovi tistega dela posarskega ljudstva, ki bodo glasovali proti statutu, bodo v bistvu izražali zahtevo po priključitvi k Nemčiji. In tu je bistvo neuspeha francoske politike. Toliko poudarjani «status quo» lahko ostane tudi naprej, toda to je začasna rešitev. Od izida referenduma je nadalje odvisno tudi stališče, ki ga bo moral zavzeti Adenauer v svoji politiki do Francije in tudi do Posarja. Iz zadnjih domnev sledi, da se izid referenduma ne nanaša samo na Posarje, ampak da ima mnogo globlji in širši pomen, saj je od njega lahko odvisna marsikatera sprememba političnih odnosov v tem delu Evrope.

NOV NAČIN MNOŽIČNEGA ZASTRUPLJANJA Z NEPRIJETNIMI POSLEDICAMI

Amphetamini kot zdravila in strupi

Zauživanje amphetaminov je med francoskimi študenti in športniki zavzelo že tak obseg, da vzbuja zaskrbljenost - Tri kategorije stalnih uživalcev teh mamil

Kaj je doping? Doping imenujemo zauživanje določenih kemičnih spojin, ki premagujejo občutek utrujenosti in povečujejo možnost premagovanja novih naporov. Beseda prihaja iz holandščine in se je začela uporabljati že v dobi, ko so se holandski kolonisti naselili na obalah Hudsona, da bi tam osnovali zibelko sedanjega New Yorka New Amsterdam.

Ali je doping hranljiva ali samo trenutno poživljajoča snov? Dobro sestavljena hrana, kot na primer tista, s katero se hranijo kolesarji na dirkah, ki jih poznamo pod imenom «Tour de France», je taka, da naglo okrepi mišice. Sladkor, ki ga kolesarji jemljejo v velikih količinah, vsebuje mnogo kalorij, zato je sladkor prehrambeni produkt. Doping pa je taka kemična zmes, ki ni hranljiva, pač pa samo trenutno poživlja. Takih poživljajočih tvarin in zmesi ali spojin je več. Prvi taki preparati so bili zelo enostavni: bil je to bolj napoj, sestavljen iz alkohola v obliki vina, konjaka ali ruma ter kave ali čaja. Pozneje so začeli sestavljati druge poživljajoče zmesi, ki so vsebovale tudi kofein, arzen, mravljinčjo kislino in celo strihnin. S temi proizvodi so «dopirali» dirkalne konje, kar je vsekakor bilo proti vsem pravilom in športni morali. Dogajalo pa se je, da so podobne «napoje» uživali tudi športniki med tekmami. Danes so vsa taka sredstva že zastarela in na njihovo mesto so prišla posebna «zdravila», znana pod imenom amphetamini. Najbolj znani amphetamini so ortedrin, benzidrin, phenedrin, korydran in še najbolj maxiton. Znani so tudi N-63, tonedron, kinortin in symarin. Vsa ta «zdravila» so kemične spojine, sestavljene iz vrste dražil.

Amphetamini so zelo koristna zdravila, toda le tedaj, če se uporabljajo v primernih količinah. Šibke doze se jemljejo le v količini 3 do 15 miligramov na dan, srednje doze gredo do 30 miligramov, močne pa tudi do 100 miligramov na dan in v izrednih primerih tudi 100 miligramov na uro. Jemljejo se po navadi v obliki pilul.

In kako deluje amphetamin? Delovanje mišic lahko primerjamo z delovanjem motorja. Hrana, ki jo uživamo, je gorivo, delovanje živcev pa ima vlogo vžiganja motorja. Kadar mišica močno deluje, se naglo utrudi in zato ne more dolgo časa delovati z istim ritmom, ker opeša živčna opora mišičevju. Amphetamini pa delujejo na živčni sistem tako, da ta delovanje mišic podpre. Zaradi tega zaspanost kot posledica utrujenosti naglo splahne, človek se ne čuti več utrujenega, ampak ima občutek svežosti.

Postavlja se vprašanje, ali amphetamini omogočijo večje fizično ali duševno delo. O tem moramo govoriti malo podrobneje. Doping ne more povečati povprečne inteligence, torej ne more povečati umske sposobnosti. Hkrati tudi ne more iz nešportnika napraviti rekorderja. To se pravi, da amphetamin ne dobavlja človeku neke nove energije, pač pa mu omogoča, da izkoristi vso duševno oziroma fizično silo, ki jo že ima. Bistvo teh preparatov je v tem, da naglo delujejo. Celo že v samih 15 ali 20 sekundah.

Ko smo ugotovili to, poglejmo, kako to vpliva na človeško zdravje. Vsi dopingi so zelo škodljivi in povzročajo vrsto neprijetnih posledic. Človek, ki jemlje taka dražila, izgubi sen, loteva se ga omotičnost, opeša mu tudi srce. Tu smo navedli le lažje posledice. Lahko pa amphetamini povzročijo tudi celo vrsto nevroz in duševnih motenj. To se predvsem pojavlja pri ljudeh, ki ta dražila jemljejo brez zdravnikovih nasvetov in kontrole in seveda v prevelikih in prepogostih količinah.

Zakaj jemljejo ljudje amphetamine, zakaj se «dopirajo»? Kot vemo, ta zdravila poživljajo in marsikdo, ki se čuti slabotnega in izčrpanega, vzame amphetamin, ker mu ta nudi iluzijo nenadne poživitve, bistrine duha in fizične sile. Na temelju najnovejših poizkusov se zastrupljanje z amphetamini razvija v sledečih štadijih: Posamezni ljudje se lotevajo amphetaminov, torej dopinga zaradi tega, ker skušajo s tem nadoknaditi pomanjkanje raznih dražil in narkotikov, ki so jih jemali prej, to so razni morfinisti, ki so se odpovedali jemanju morfija. V drugo kategorijo prištevamo bolnike, ki so se zdravili z amphetaminoznimi preparati in nadaljujejo z jemanjem amphetaminov tudi pozneje, le da jemljejo stalno večje doze. V tretjo kategorijo prištevamo ljudi, ki zaradi preutrujenosti pri delu začno jemati majhne doze amphetaminov in ki nato te doze stalno večajo, tako da na koncu sploh ne morejo brez njih živeti.

Po statističnih podatkih je tudi ugotovljeno, da jemljejo največ amphetaminov Francozi in to predvsem visokošolci in športniki. Praktično je nemogoče ugotoviti točno število ljudi, ki ta dražila jemljejo, saj je nemogoče ugotoviti celo tiste, ki ta dražila jemljejo kot zdravila, po zdravniških nasvetih. Vendar je znano, da je med francoskimi visokošolci ta pojav zavzel že tak obseg, da postaja resen problem, saj je prof. Heuyer lansko leto naslovil posebno pismo javnosti, s katerim opozarja ljudstvo pred to nevarnostjo. Omenjeni profesor je ugotovil, da je na primer študent, ki je jemal zdravila v času večtedenskega napornega študija, prišel na izpit in tu popolnoma onemel, pa čeprav bi bil brez jemanja dražila prav gotovo dobro odgovarjal. Uradna statistika je celo dokazala, da je eno najbolj znanih francoskih farmacevtskih podjetij prodalo samo v letošnjem juliju 100 tisoč zavojčkov tega «zdravila». In julij je mesec izpitov. Zato ni potrebno posebej poudarjati, da je prišlo zaradi tega med študenti tudi do hujših posledic. Med 1700 pregledanimi visokošolci so zdravniki ugotovili izredno veliko število duševno bolnih.

Kaj pa doping v športu? Kar velja za študente, velja tudi za športnike. Tudi tu je stvar resna. Jasno je, da si tekmovalci v času velikih tekem, ki terjajo izredne napore, skušajo pomagati z amphetamini. Toda ta sredstva pogosto kmalu uničijo športnika. To se je pokazalo tudi letos v alpski etapi Ventoux, kjer so se kolesarji «pripravili» na napore z raznimi takimi dopingi, toda že v začetku etape je bil njihov organizem tako oslabljen, da je precej športnikov povsem odpovedalo.

Ko smo tako ugotovili, da so amphetamini zdravila in hkrati tudi močni strupi, se nam postavlja vprašanje, do kakšne mere amphetamini koristijo? Žal se tu ne more točno določiti količina, vse je namreč odvisno od organizma posameznika in zato je vedno potreben zdravniški nasvet, ki določa dozo posameznemu človeku. Vedeti moramo namreč, da so velike doze amphetamina ne le škodljive, ampak lahko tudi smrtne, kar velja predvsem za mlade živali, pri katerih nastopi paraliza dihalnih organov, ki povzroči smrt.

Zanimiva je ugotovitev, da je zauživanje amphetaminov najbolj razširjeno v najbolj civiliziranih deželah. V zadnjem času so ugotovili, da se je ta način zastrupljanja razširil tudi v Indijo. V splošnem se mora reči, da se zauživanje amphetaminov širi tam, kjer življenje zavzema vedno hitrejši ritem, ki terja od človeka vedno več energije. Ko pa vemo, da je «doping» le sredstvo za trenutno poživljenje, je samo ob sebi razumljivo, da ni le škodljivo človeškemu zdravju, ampak da ima celo obraten učinek od pričakovanega.

ZA POVEČANJE PROIZVODNJE BLAGA ZA ŠIROKO POTROŠNJO V JUGOSLAVIJI

Modernizacija predelovalne industrije

Uresničevanje prvega povojnega programa o povečanju investicijske proizvodnje se je naposled začelo. Zvezna industrijska zbornica, njena strokovna združenja, sekcije in uradi za pospeševanje proizvodnje v tovarnah imajo polne roke dela. Novi program, ki ga je te dni odobril Zvezni izvršni svet, predvideva razširitev in obogatitev surovinskih baz, izpopolnitev tehnoloških procesov, raziskovalno delo in izdelovanje tistih predmetov, ki jih na trgu najbolj primanjkuje.

Uveljavljenje teh ukrepov podpira sama industrija, ki bo plačala letos v sklad za pospeševanje industrijske proizvodnje pri Zvezni industrijski zbornici 1.383,600.000 din.

Predelovalna industrija na prvem mestu

Program o povečanju industrijske proizvodnje v prihodnjih 12 mesecih je postavil na prvo mesto predelovalno industrijo. Če pomislimo, da prav te dni nastaja nagel preokret v jugoslovanski gospodarski politiki v smislu pospeševanja tistih industrijskih panog, ki neposredno delajo za zboljšanje življenjskega standarda, vidimo, da prihaja takšna usmeritev Zvezne industrijske zbornice, enega najmočnejših in nedvomno najbolj konstruktivnih združenj gospodarskih organizacij v državi, kot nalašč pravočasno.

Program določa, da bodo potrošili v prihodnjih 12 mesecih nad 800 milijonov za modernizacijo tekstilne, živilske ter industrije usnja in gume in tistih panog, ki delajo večinoma za široko potrošnjo, kakor so elektro-industrija, kemična industrija in dr.

Televizijski aparati, radijske cevi, visokofrekvenčna keramika

Skoraj vse, kar namerava prihodnje leto storiti elektro industrija, se nanaša prav na predmete za široko potrošnjo. Na prvem mestu, so novi izdelki, ki so nujno potrebni za proizvodnjo radio aparatov. Podjetja elektroindustrije bodo namreč začela izdelovati elektronske kondenzatorje, ki so jih doslej uvažali in plačali zanje letno 100.000 dolarjev. Izdelovala bo tudi radijske cevi, za katere gre letno kakih 200.000 dolarjev, in magnetofonske trakove, ki so jih doslej uvažali in plačali zanje letno celo 300.000 dolarjev.

Najzanimivejša novost v elektroindustriji pa bo najbrž v prihodnjih petih letih serijska proizvodnja televizijskih aparatov. Za to proizvodnjo bo skrbel poseben odbor Zvezne industrijske zbornice. Že v prihodnjih 12 mesecih bodo investirali v pripravo za to proizvodnjo 20 milijonov. Odbor Zvezne industrijske zbornice bo tudi poskrbel, da bodo dobile tovarne elektroniko, ki ji mimo grede rečeno, pripisujejo vlogo nosilca nove revolucije v industrijski proizvodnji. Z elektronskimi instrumenti namreč dosežemo izredno precizno kontrolo nad kakovostjo izdelkov in avtomatizacijo tehnološkega procesa. Zlasti slednje bo pripomoglo k znatnemu povečanju storilnosti.

Nove surovine za tekstilno industrijo

Pomanjkanje surovin in zaostalost industrijskih naprav sta dva glavna problema, ki ju bodo obravnavali sedanji in prihodnji programi o povečanju proizvodnje. Tekstilna industrija uvaža zdaj kakih 80 odst., surovin, fizična obrabljenost njenega strojnega parka pa znaša po mnenju strokovnjakov že nad 60 odst. Nove surovine bodo dobili s križanjem domače ovce, z boljšimi, iz tujine uvoženimi pasmami, kakor tudi z zboljšanjem prehrane ovac. K zboljšanju prehrane bo med drugim pripomogla tudi nova tovarna živinske krme, ki je začela nedavno obratovati v Ljubljani, kakor tudi več novih takšnih tovarn z zmogljivostjo 150.000 ton koncentrirane živinske krme, ki jih bodo zgradili letos in prihodnje leto.

Strokovnjaki računajo, da se bodo potrebe po volni v prihodnjih desetih letih povečale za 50 odst. V tem obdobju naj bi se domači pridelek bombaža po tem programu potrojil. Kar se tiče rekonstrukcije, bodo glavno pozornost posvetili rekonstrukciji tricilindričnih predilnic. Te predilnice bodo morali usposobiti za delo z umetnimi volnenimi in bombažnimi vlakni, ki jih bo že konec prihodnjega leta izdelovala nova tovarna viskoze v Loznici v Srbiji.

Mnogo novosti v kemični industriji

Največ nalog pa čaka najbrž kemično industrijo. Njen program obsega za prihodnjih 12 mesecev 36 važnih nalog. Kemična industrija bo začela izdelovati 20 vrst novih izdelkov, med njimi razna sredstva za zaščito rastlin, umetna gnojila posebnih vrst, plastične mase novega tipa, barve za tekstilno industrijo, pomožna sredstva za kemično industrijo itd. Za začetek izpolnjevanja tega programa je določenih blizu 30 milijonov.

Največ sredstev za živilsko industrijo

Za prvi obrok sklada za povečanje proizvodnje je določenih 700 milijonov in od teh bodo porabili 100 milijonov za zboljšanje surovinskih baz in tehnoloških procesov v živilski industriji. Tu je zajeta zlasti zamotana problematika tistih tovarn, katerih delo je vezano na surovine iz kmetijstva. Zato je predvideno sodelovanje s kmetijskimi organizacijami pri umetnem namakanju zemlje, pri nakupu in uporabi umetnih gnojil ter zaščiti rastlin s sredstvi, ki jih bo dajala kemična industrija.

Tovarne sladkorja morajo na pr. izenačiti pridelek sladkorne pese s svetovnim povprečjem. Pri tem računajo med drugim tudi z učinkom, ki ga bodo dosegli z umetnim namakanjem zemlje. S tem ukrepom so v Franciji povečali pridelek sladkorne pese na 215 odst. Tudi v Jugoslaviji bi lahko tako povečali pridelek za 152.000 ton letno oziroma količino sladkorja za 18.000 ton.

Na drugi strani bo glavni del akcije v industriji olja izpopolnitev tehnološkega procesa za izdelovanje namiznega olja iz bombažnih semen. Iz teh semen, ki veljajo na svetu za najboljšo oljno surovino, bodo kmalu izdelovali letno kakih 2000 ton jedilnega olja. Tudi pivovarne bodo začele izdelovati boljše pivo s pridelovanjem čistega pivovarniškega ječmena. Tako bo narasla vrednost piva na 15 milij. din. V industriji za predelavo morskih rib, ki je že doslej žela uspehe v proizvodnji, toda ob velikih stroških, bodo na široko organizirali tehnološki proces in uveljavili nove, bolj rentabilne postopke, vtem ko bodo za tovarne čokolade v Istri nasadili plantaže lešnikov na površini kakih 200 ha.

V prvih mesecih bodo porabili od dobrih 800 milijonov din v teh industrijah blizu 300 milijonov. Ti dve vsoti sicer nista veliki, zlasti če bi šlo denimo za zgraditev elektrarne. V predelovalni industriji pa je stvar drugačna. Tu donaša «mal denar velike dobičke». Teh dobičkov bo deležna v tem primeru vsa družbena skupnost. In če pomislimo, da bodo že prihodnje leto začeli uporabljati novi sklad za pospeševanje industrijske proizvodnje, nam postane jasno, koliko bodo mo po tej poti dosegli v povečanju proizvodnje za široko potrošnjo.

ZDRAVNIŠKI KOTIČEK

Vloga in pomen jeter

Človeška jetra so najbolj obsežen kompleks notranjih organov. Ta mogočna privesna žleza črevesja zavzema znaten del trebušne votline. Pri človeku imamo večji levi krpasti del in desni, ki je manjši. O strukturi jeter vemo razmeroma kratek čas bolj podrobno. Nekoč so namreč mislili, da sestojijo jetra iz več krpastih delov, ki bi naj imeli zobčaste robove. V času, ko je bilo raziskovanje človeškega telesa iz verskih razlogov prepovedano, so prenesli obliko jeter sesalcev, ki so sestavljena iz mnogih krp, tudi na človeka. Šele slavni anatom Vesalius, ki je skrivaj nabiral na pokopališčih posamezne kosti, je spoznal, da je usmerjanje proti živalski obliki napačno.

Med krpama jeter leži kot podolgovato zeleno telo žolčnik. Iz jeter izločene snovi se zbirajo v kanalčkih, ti prehajajo v kanale, ki se združijo v žolčnik. Žolčnik izprazjuje svojo grenko vsebino po potrebi v črevo. Žolčna tekočina služi v glavnem kemičnemu razkrajanju maščob. Pri mnogih živalih prehaja žolčna tekočina iz jeter naravnost v črevo, ne da bi se zbirala v vrinjenem mehurju — žolčniku. Tako imata na primer kokoš in gos žolčnik, medtem ko bi ga pri golobu in jelenu zaman iskali. Če je pri človeku zaradi žolčnih kamnov potrebna operacija za odstranitev žolčnika, se telo tej spremembi privadi, iz česar sledi, da žolčnik ni življenjsko potreben organ.

Množine žolča ne smemo podcenjevati. Če na primer kri žolčnih izvodil ali pa kaj drugega prepreči odtok žolča, potem pride žolč v kri in povzroči vidno bolezen — zlatenico. Jetra ne razkrajajo samo maščob, ampak služijo tudi kot nekaka shramba. Pri nekaterih živalih pre ta funkcija celo tako daleč, da govorimo o jetrih kot o nekakšni žlezi zimskega spanja. Iz črevesa privede kri sladkor skozi portalno veno v jetra, ki ga, spremenjega v sladkor, vskladiščijo. Pozneje ga telo v večjih ali manjših količinah vrne krvi, potem začasno zgine občutek lakote ali mraza. Vsak kadilec ve, da ob cigareti manj zmrzuje, da mu cigareta prežene utrujenost in da mu posreduje prijeten občutek varnosti: nikotin namreč povzroča po zapleteni poti, da oddajo jetra krvi določeno količino sladkorja. Jetra uničujejo tudi nekatere strupene snovi, ki jih je črevesje absorbiralo. To je biološko zelo komplicirana zadeva. Jetra so tudi mesto, kjer se stvarja karbamid ali sečnina. Dalje jetra lahko kopičijo kot goba tudi kri, če je telo iz različnih razlogov ne potrebuje.

Jetra imajo tudi inkreterično funkcijo, kar pomeni, da lahko oddajajo v kri neposredno določene hormone. Pri perniciozni anemiji — ki je nekoč vzbujala toliko strahu — je zdravilna in življenje rešujoča substanca poseben, v jetrih se nahajajoč vitamin, ki je učinkovit že v izredno majhni količini. Zato je razumljivo, da zdravijo danes perniciozno anemijo z jetrnimi preparati ali pa z vitaminom B 12.

Poleg rakastih bul, ki prehajajo na jetra večinoma iz želodca in ki izhajajo le redko direktno iz jeter, lahko jetrno tkivo oboli tudi za tako imenovano rumeno atrofijo, ki povzroča določene okvare, neke vrste sfrknjenja ali uskočenja organa, tako imenovane ciroze. To je tisto obolenje katerega označuje ljudska govorica kot pijančevska jetra.

Da pri takem stanju ne smemo uživati maščob, je jasno, telo namreč ne more maščob kemično razstaviti in morajo zato neprebavljene iz telesa.

Govorili smo že o tem, da so jetra nekak organ za odlaganje strupov. To velja za produkte presnavljanja, kakor tudi za nekatere snovi iz okolja. Japonec pripravlja navadno hrano v bakrenih posodah, njegovo telo sprejema počasi majhne količine bakra. Jetra ta baker vskladiščijo in s kemičnimi analizami lahko ugotovimo v jetrih Japoncev povečano količino bakra. Tudi jetra nekaterih eksotičnih narodov vsebujejo večje količine bakra, ker jedo ti narodi razno sadje, ki vsebuje veliko bakra. Na ta način bi lahko ustvarili celo geografsko karto življenjskih pogojev in sprememb.

Vsak organ, ki ima dosti funkcij, je temu primerno občutljiv. Primerjamo ga lahko s kompliciranim strojem, ki ima zaradi fine zgradnje polno možnosti za najrazličnejše okvare. To velja tudi za jetra. Vedeti pa moramo, da so tudi jetra potrebna nege. Sport in izogibanje prekomernih količin maščob in alkohola varujejo jetra.

GORIŠKI IN BENEŠKI DNEVNIK

SINDIKALNO ZBOROVANJE FIOM PRED LIVARNO SAFOG

Izvoliti novo notranjo komisijo za uspešno rešitev številnih vprašanj

Včeraj sta bili pred goriško livarno SAFOG dve sindikalni zborovanji, na katerih je govoril predstavnik FIOM-CGIL. Glavni predmet govora so bila vprašanja, ki se tičejo delavcev v tovarni, med temi izplačilo doklade za menzo, v zvezi s katero je FIOM poslala industrijcev pismo, v katerem je zahtevala, naj se delavcem prizna pravica po izplačilu te doklade, in naj se doklada za menzo vključi v plačo, ker so številna sodišča priznala, da je doklada za menzo sestavni del plače.

Med govorom je govornik poudaril, da se s privolitvijo CISL in UIL odpirajo možnosti, da se izvoli zakonito delavsko predstavništvo v tovarni, in sicer notranjo komisijo, ki se bo morala brigati za številna delavska vprašanja, ki nujno terjajo čimprejšnje rešitve.

Zaradi brezposelnosti pobegnil v Jugoslavijo

Včeraj se je moral pred sodniki zagovarjati 43-letni Giovanni Zorzet, rojen v Kopru ter sedaj stanujoč v Trstu, Chiarbola 464. Zorzet je dejal, da je 28. oktobra lani pri severni postaji prekoračil državno mejo in odšel v Jugoslavijo. Do tega dejanja ga je pripravilo izredno slabo gospodarsko stanje. Bil je precej časa brez dela, kar je zelo slabo vplivalo na ženo, k' se je poleg tega pričela vdajati alkoholu.

Ko je prišel na ono stran meje, so ga aretirali in ga odpeljali v Ljubljano, od tam pa v Koper, kjer so ga izpustili na svobodo. Nekega dne se je odpravil proti Miljskim hribom, da bi se ilegalno vrnil v Italijo. Namero so preprečili obmejni organi. Cez en mesec so ga jugoslovanske oblasti same izročile italijanskim.

Na prvi razpravi so Zorzeta obsodili na 2 meseca zapora in 10.667 lir globe. Na včerajšnji prizivni razpravi so mu kazen potrdili ter ga obsodili še na povračilo stroškov priziva.

Nove klopi v parkih in drevoredih

Goriška občinska uprava si zadnje čase precej prizadeva, da bi olepšala naše mesto in mu dala čim lepši izraz. Poleg novega in lepo urejenega vrtiča v Ul. Cadorna nasproti Ljudskega vrta se te dni opažajo v raznih drevoredih in vzdolž ulice nove klopice. Osem takih klopi so že namestili v novem vrtu v Ul. Cadorna, nekaj jih je na Korzu Verdi ob pločniku pri Ljudskem vrtu, vzdolž Ul. Rossini in po stezah Spominskega parka. Lepe in udobne klopice ne bodo le v okras našega mesta, ampak tudi za udobnost vseh tistih, ki se jih bodo posluževali.

Potrjena obsodba zaradi nemoralnih dejanj

V polovici lanskega junija je nekdo opozoril goriško kvesturo, da se je vnel hud prepir med 23-letno Santino Gonello iz Svotogorske ulice 99 ter Letizio Bello, ki stanuje v istem poslopju. Ko je predstavnik kvesture prišel na kraj prepira, je ugotovil, da ga je povzročila Bella s svojim govorjenjem pri materi Santine Gonelle. Kakor je Bella sama izjavila, je materi povedala, da je prejšnji večer videla Santino skupaj s 26-letnim Giovannijem Altinierijem iz Svetogorske ulice 99, ko sta na stopnišču spolno občevala in se sploh nista zmenila zanjo, ko je šla mimo njiju. Materi naj bi poleg tega tudi rekla, da naj si za tako delo poišče(a primernejši prostor.

Včeraj je bila prizivna razprava proti Santini Gonelli in Giovanniju Altinieriju. Oba obtoženca sta izjavljala, da sta se sicer objemala in poljubovala, da pa ne ustreza resnici, kar je izpovedala Bella.

Na prvi razpravi 24. novembra lani je sodnik obsodil Altinierija na 4 mesece zapora, Gonello pa na dva meseca zapora pogojno in brez vpisa v kazenski list.

Na včerajšnji prizivni razpravi je sodnik potrdil lansko obsodbo, poleg tega pa ju je obsodil še na plačilo sodnih stroškov.

Včeraj pokopali prof. Marija Rigonija

Iz Vidma so včeraj popoldne pripeljali na goriško pokopališče truplo pok. prof. Maria Rigonija, ki je zaradi zavratne bolezni umrl v četrtek zjutraj v Vidmu. Pokojnik je bil kot zdravnik znan tudi v Gorici, kjer je bil od 1940. leta do 28. februarja 1955. leta primarij civilne bolnišnice. V zadnjem času pa je bil premeščen v Videm, kjer je bil primarij videmske civilne bolnišnice.

Prosvetno društvo JEZERO - DOBERDOB

Danes 22. oktobra ob 20. uri in jutri 23. oktobra ob 16. uri nastopi Slovensko narodno gledališče iz Trsta s komedijo **Jana de Hartoga**

Sopotnika

Vaščane in okoličane vabimo k udeležbi.

Seja pokrajinskega upravnega odbora

Pokrajinski upravni odbor je pod predsedstvom odv. Culota na svoji zadnji seji obravnaval in odobril razne ukrepe v korist uslužbenega osebja ter oskrbe nezakonskih in defektnih. Odobren je bil prispevek 200.000 lir realni gimnaziji v Gorici za nakup raznih šolskih potrebščin, nakup enciklopedije «Treccani» za arhiv pokrajinske knjižnice na Trgu De Amicis in nakup 100 parov čevljev za bolnike v pokrajinski umobolnici. Končno so odborniki sklenili poravnati odškodnino najetih zemljišč pri popravilih pokrajinske ceste v Selcah ter odobrili plačilo 1,480.812 lir za nakup raznih garnitur institutom pokrajinske uprave.

* * *

V četrtek zvečer se je v občinski beli dvorani ponovno sestal občinski odbor. Na dnevnem redu so bila razna administrativna vprašanja.

IZPRED KAZENSKEGA SODIŠČA V GORICI

Med odsotnostjo trgovca ukradel fotografski aparat

Ko je lansko leto prišel v Krmin zabavni krožek «Cristiani», je 21-letni Aquilino Nassir prišel prosit, da bi dobil v krožku zaposlitev. Delovno silo so potrebovali, zlasti če se je ponujala za majhen denar. Nassir je s krožkom sklenil pogodbo. Dnevno so mu plačali po 350 lir.

Med zaposlitvijo si je Aquilino mislil, da bi bilo dobro krožek fotografira.. Odšel je k fotografu Sergiu Corau in ga prosil, če mu posodi fotografski aparat s filmom. Corao je prošnji ustregel. Izročil mu je fotoaparat, čeprav Aquilino ni imel niti tisoč lir za kavcijo.

Naslednji dan se je ponovno vrnil in ga prosil, če bi mu lahko dal še en film. Proti večeru se je Aquilino vrnil in prinesel poleg izposojenega fotografskega aparata tudi film, katere naj bi mu Corao razvil ter mu napravil slike.

Prav tisti dan pa je Corao ugotovil, da mu je med Aquilinovimi obiski izginil iz trgovine fotografski aparat znamke «Closter II» skupaj z usnjenim etuijem in svetlobomerom, s čimer je bil oškodovan za 23.500 lir.

Trgovec si je brž mislil, da bi utegnil biti tat eden izmed obiskovalcev njegove trgovine. Spomnil se je tudi, da je bil Nassir v trgovini sam in da je morda prav v tem trenutku izmaknil aparat.

Cez tri dni je Nassir prostovoljno zapustil krožek. Sam je dejal, da ga je poklicala na dom sestra, ker je imela veliko dela in ni mogla prebranitl se sedem njegovih bratov in sester, ki so vsi mlajši od njega.

Policija je Nassiru prišla na sled. Ko so ga vprašali, če je on ukradel fotoaparat, je to odločno zanikal. Pozneje pa je priznal, da ga je daroval svoji zaročenki, neki Isabeli Maurich iz Ul. Tor S. Piero štev. 18 v Trstu. Poizvedovanja na tem naslovu so pokazala, da tam ne stanuje njegova zaročenka, ampak njegov stric. Sodniki pa ga niso obsodili; oprostili so ga zaradi pomanjkanja dokazov.

Zaradi trčenja 8 mesecev v bolnišnici

Obtoženca, ki je zakrivil nesrečo so oprostili, ker ni storil kaznivega dejanja

Zaradi nesreče, ki se je lani pripetila v Foljanu, se je moral zagovarjati 41-letni Filipo Messo, vojaški podoficir iz Palmanove. Z vojaškim kamionom se je peljal s precejšnjo brzino čez Trg Roma proti Gradiški. Iz nasprotne smeri, in sicer iz Gradiške pa se je peljal proti domu Guido Vittori na svoji lambreti.

Messo se je s svojim vozilom skušal pri prehitevanju izogniti skupini oseb, zato je zavil na levo. Prav v tistem trenutku je z nasprotne smer privozil Vittori ter se zaletel vanj. Po trčenju so Vittorija z avtomobilom odpeljali v tržiško bolnišnico, kjer se je zdravil osem mesecev zaradi hudih telesnih poškodb.

Sodnik je Messa na včerajšnji razpravi oprostil, ker ni storil kaznivega dejanja.

DEZURNA LEKARNA

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna Pontoni-Bassi, Raštel 17 - tel. 33-49.

KINO

CORSO. 17.00: «Karavana proti jugu», cinemascop, T. Power, S. Hayward.

VERDI. 17.00: «Orli v neskončnost», J. Stewart, J. Allison.

CENTRALE. 17.00: «Neapelj se joče in smeje», L. Tajoli.

VITTORIA. 17.00: «Zadnjih 5 minut», J. Hall, M. Castle.

MODERNO. 17.00: «Koccis, indijanski heroj».

ŠPORTNI DNEVNIK

VELIKA MEDNARODNA KOLESARSKA PRIREDITEV

DIRKA PO LOMBARDIJI

Povabljenih je daleč čez 100 dirkačev, med njimi Bobet Ockers, Brankart itd. poleg vseh najboljših domačih

V nedeljo bo ena izmed največjih mednarodnih kolesarskih prireditev v Italiji, in sicer dirka po Lombardiji. Število povabljenih dirkačev na to dirko že daleč presega 100. Dirkači bodo dirkali v moštvih, nekateri pa kot posamezniki.

Moštva:

BIANCHI

1. Coppi Fausto, 2. Carrea Andrea, 3. Favero Giuseppe, 4. Filippi Riccardo, 5. Gaggero Stefano, 6. Gismondi Michele, 7. Milano Ettore.

MERCIER-BOBET

8. Bobet Luison (Fr.) 9. Bobet Jean (Fr.), 10. Gauthier Bernard (Fr.), 11. Rolland Antonin (Fr.), 12. Remy Raoul (Fr.), 13. Privat René (Fr.), 14. Telotte Eugène (Fr.), 15. De Bruyne Alfred (Belg.).

ELVE-PEUGEOT

16. Brankart Jean (Belg.), 17. Van Cauter Emile (Belg.), 18 Janssens Marcel (Belg.), 19. Sorgeloos Edgard (Belg.), 20. Cerami Pino (It. inoz.).

GIRARDENGO-ELDORADO

21. Ockers Constant (Belg.), 22. Van Geneugden M. (Belg.), 23. Van den Branden (Belg.), 24. Zagers Jean (Belg.), 25. Severyne Emile (Belg.), 26. Corbesier Yva (Belg.).

THOMSON

27. Anthonis Louis (Belg.), 28. Loyaert François (Belg.), 29. Terryn Charles (Belg.).

ARBOS

30. Ponzini Renato, 31. Assirelli Nino, 32. Dall'Agata Gilberto; 33. Corrieri Giovanni; 34. Sartini Lido, 35. Nascimbene Pietro, 36. Giusti Flaminio, 37. Ciancola Luciano.

ATALA

38. Astrua Giancarlo, 39. Maggini Luciano, 40. Grosso Adolfo, 41. Barozzi Danilo, 42. Tognaccini Bruno, 43. Michelon Giuliano.

FIORELLI

44. Graf Rolf (Švica), 45. Zampini Donato, 46. Rivola Dante, 47. Sobrero Gianfranco, 48. Guerrini Gino.

FREJUS

49. Coletto Agostino, 50. Messina Guido, 51. Ciolli Marcello, 52. Ciolli Emilio, 53. Bartalini Remo, 54. Gervasoni Mario, 55. Rossello Vincenzo, 56. Godio Giorgio.

LEGNANO

57. Minardi Giuseppe, 58. Albani Giorgio 59. Aureggi Franco. 60. Scudellaro Tranquillo, 61. Crippa Fiorenzo, 62. Zucconelli Vincenzo, 63. Fabbri Nello, 64. Massocco Ugo, 65. Grassi Lino.

LEO-CHLORODONT

66. Fornara Pasquale. 67. Nencini Gastone, 68. Bertoglio Eugenio, 69. Cassano Colombo, 70. De Rossi Mino, 71. Ferlenghi Gianni, 72. Pintarelli Giuseppe, 73. Serena Walter, 74. Uliana Antonio, 75. Benedetti Rino, 76. Landi Bruno, 77. Giudici Pietro.

LYGIE

78. Monti Bruno, 79. Petrucci Loretto, 80. Fantini Alessandro, 81. Pezzi Luciano, 82. Padovan Arrigo, 83. Crespi Albino.

NIVEA-FUCHS

84. Magni Fiorenzo, 85. Baroni Mario, 86. Martini Alfredo, 87. Piazza Donato, 88. Baffi Pierino, 89. Coletto Angelo, 90. Pedroni Silvio, 91. Bonini Valerio.

TORPADO

92. Defilippis Nino, 93. Mosèr Aldo, 94. Maule Cleto, 95. Conterno Angelo, 96. Zuliani Aldo, 97. Pettinati Giovanni, 98. Petrei Silvano, 99. Fornasiero Remo.

WELTER

100. Boni Guido, 101. Chiarlone Valerio,, 102. Falaschi Roberto, 103. Ferrando Sergio, 104. Martino Giuliano, 105. Pellegrini Marcello, 106. Volpi

Individualci:

BELORDECA

111. Dupont Jacques (Fr.), 112. Bober Stanislao (Fr.), 113. Coste Charles (Fr.), 114. Barone Nicolas (Fr.), 115. Modenese Bruno (It. v inoz.), 116. D'Agostin Giovanni (It. v inoz.).

RUMENORDECA

121. Arosio Franco, 122. Bartolozzi Waldemaro, 123. Zampieri Giacomo, 124. Rezzi Virgilio, 125. Doni Giuseppe, 126. Seghezzi Vittorio, 127. Ferrari Alfo, 128. Rando Sesto, 129. Bicocca Ezio.

RDECEPLAVA

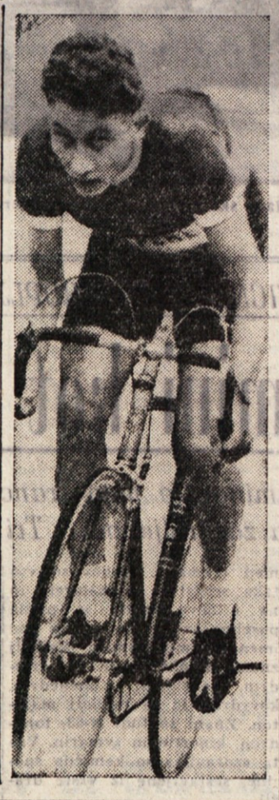
131. Selvatico Selvino, 132. Moratto Piero, 133. Gandini Aldo, 134. Reggiani Gino, 135. Negro Alberto, 136. De Pieri Duilio, 137. Marchisio Dante, 138. Conte Otello.

Milijon za nov rekord

Zaradi slabega vremena se Anquetil ne more lotiti Coppijevega rekorda.

MILAN, 21. Francoski dirkač Anuetil, ki že včeraj ni mogel trenirati, tudi danes zaradi slabega vremena ni mogel izvesti svojega poskusa, da bi zrušil Coppijev svetovni rekord v enourni vožnji brez vodstva. Tako bo Anquetil šele jutri poskusil rušiti omenjeni rekord.

Družba G. S. Chlorodont je določila milijon lir nagrade za tistega dirkača, ki bo še letos zrušil svetovni rekord v enourni vožnji. Če bi ta dirkač bil inozemec, tedaj bo Chlorodont razpisal novo nagrado treh milijonov za italijanskega dirkača, ki bi prvi zopet zrušil novi rekord do konca l. 1958 in ga tako zopet priboril Italiji.

Lahka atletika

Pozvani atleti za prireditev v Rimu 4.XI.

RIM, 21. — Italijanska lahkoatletska zveza je uradno povabila sledeče atlete na mednarodno lahkoatletsko prireditev, ki bo 4. novembra v Rimu:

100 m: Bonessi, D'Asnasch, De Murtas, Galbiati, Ghiselli, Montanari.

200 m: Annoni, Archilli, Colarossi, Gnocchi, Lombardo, Mengoni.

800 m: Baraldi, Barili, Coliva, Gelmi, Scavo, Spinozzi.

5.000 m: Bruno, Conti, Gandini, Lavelli, Peppicelli, Perrone.

400 m zapreke: Bonanno, Fantuzzi, Franzoso, Latini, Martini, Mattei.

Višina: Carnevali, Cordovani, Bruzzi, Degoli, Roveraro.

Daljina: Bravi, Canattieri, Colatore, Ulivelli.

Disk: Consolini, Giacobbo, Guidi, Lucchese, Meroni, Rado.

Krogla: Fusilli, Mercandelli, Meconi, Monguzzi, Scomazzoni.

Hoja 20 km: Bomba, De Bernardo, De Gaetano, Carminati, Dordoni, Fait, Marchisella, Pamich.

200 m - ženske: Bertoni, Leone, Musso, Valenti.

80 m zapreke - ženske: Greppi, Musso, Rossi, Valenti.

Minimalne mere za češke olimpijce

Češki list «Rude Pravo» objavlja minimalne mere, ki jih morajo češkoslovaški atleti doseči, da pridejo v poštev za reprezentanco za olimpiado v Melbournu. List obenem pravi, da ne bo dovolj, če bo atlet le enkrat dosegel minimalno mero, ampak jo bo moral ponoviti vsaj od trikrat do petkrat.

Minimalne mere so:

100 m: 10,4; 200 m: 21,4; 400 m: 46,8; 800 m: 1:48,0; 1500 m: 3:42,6; 5.000 m: 14:00,0; 10.000 m: 29:5,0; maratonski tek: 2 uri 26 minut; 110 m: zapreke: 14,3; 400 m zapreke: 51,8; 3.000 m ovire: 8:45,0; višina: 2,04; daljina: 7,60; palica: 4,40; troskok: 15,70; krogla: 17,20; disk: 53,50; kopje: 76; kladivo: 61 m; deseteroboj: 6.600 točk; štafeta 4x100: 40.6, štafeta 4x400: 3:09.

—o—

Ruski atleti najboljši v Evropi

Z analizo najboljših letošnjih rezultatov evropskih atletov v olimpijskih disciplinah lahko med drugim dobimo tudi zanimivo razvrstitev atletskih reprezentanc. Poglejmo nekaj podatkov te analize: med najboljšo desetorico Evropejcev v 19 olimpijskih disciplinah je 55 tekmovalcev iz SZ, 21 Madžarov, po 17 Angležev in Nemcev, 16 Čehoslovakov, 13 Fincev, 11 Poljakov, po 6 Francozov in atletov Vzhodne Nemčije, po 5 Svedov in Norvežanov, po 3 Jugoslovani, Romuni in Italijani, po 2 Danca in Belgijca in po 1 Bolgar, Nizozemec, Švicar in Islandec. Izmed jugoslovanskih tekmovalcev so na lestvici Lorger, Marjanovič in Gubijan.

Ko bi 10 najboljših rezultatov v sleherni disciplini točkovali po sistemu: 10, 9, 8, 7, itd., bi bila razvrstitev po doseženih točkah naslednja: SZ 348, Madžarska 127, Zahodna Nemčija 91, ČSR 82, Anglija 69, Finska 69, Poljska 62 Vzhodna Nemčija 29, Švedska 29, Norveška 27, Romunija 20, Jugoslavija 18, Belgija 17, Danska 16, Francija 14, Italija 14, Bolgarija 4, Nizozemska 4, Islandija 3 in Švica 1.

Dasi to ni edino merilo za merjenje moči posameznih reprezentanc, pa je vendarle razvrstitev prvih desetih po vsem sodeč dokaj realna.

MADŽARSKA A IN B PRIHODNJI NASPROTNIK ITALIJE

Priprave za mednarodni tekmi v Budimpešti in Livornu

Tekmi bosta 27. novembra, reprezentanti pa bodo pozvani na skupni trening 14. novembra

RIM, 21. — Tehnična komisija za nogometne državne reprezentance je imela svojo prvo sejo v sezoni 1955-56. Seja je bila skoraj povsem posvečena pripravam za mednarodni tekmi Madžarska - Italija, ki bosta 27. novembra v Budimpešti med A-reprezentancama in v Livornu med B-reprezentancama. Igralci za obe reprezentanci bodo pozvani 14. novembra in naslednjega dne bodo morali biti v Florenci. Prvi trening bo 16. novembra na občinskem stadionu pri zaprtih vratih. Igrala bosta A in B-reprezentanca med seboj. Nato bo 19. novembra trening tekma med A ali B-reprezentanco in nekim drugim moštvom. Nato bo 20. novembra zojet trening-tekma med moštvom, ki bo prejšnji dan prosto in nekim drugim moštvom.

A-reprezentanca bo odpotovala iz Florence 24. novembra opoldne ter bo prispela drugi dan ob 16. uri v Budimpešto. Tukaj bo imela lahek trening v soboto.

Reprezentanca B bo odpotoval av Livorno v soboto zjutraj.

Komisija za reprezentance je sklenila, da še pred uradnim pozivom trikrat skliče nogometaše, ki so na tem, da bi bili mogoče pozvani v reprezentanco. Tako bodo morali priti v Bologno 25. oktobra sledeči igralci:

Vinicio (Napoli), Montuori (Fiorentina), Ghiggia (Roma), Boniperti (Juventus), Virgili (Fiorentina), Menegotti (Udinese), Ferrario (Inter), Antoniotti (Torino), Nesti (Inter) in Chiapella (Fiorentina).

Teh deset igralcev bo imelo 26. oktobra dopoldne na stadionu (pri zaprtih vratih) v glavnem atletski trening. Po kosilu jih bodo zopet odpustili. Nato bodo sklicali še 2. in 9. novembra v mesto, ki bo pozneje določeno, še druge igralce. Medtem ko bodo na prvi pregled pozvali samo napadalce in krilce, bodo v naslednjih dveh poklicali predvsem igralce zadnjih vrst.

Tako mislimo mi:

Fiorentina-Atalanta	1
Genoa-Sampdoria	1 x 2
Inter-Torino	1
Lazio-Lanerossi	1
Napoli-Roma	1
Padova-Pro Patria	1
Spal-Bologna	1 x
Triestina-Milan	2 1 x
Alessandria-Messina	2 x
Brescia-Udinese	2
Parma-Livorno	1
Piacenza-Venezia	2 x
Piombino-Sanremese	2 x
Mestrina-Cremonese	1 x
Catania-Taranto	1

Bolgarija-Anglija za olimpijsko prvenstvo

Angleško nogometno moštvo, ki se bo udeležilo prihodnje olimpiade, je danes z letalom odpotovalo v Sofijo, kjer bo v nedeljo nastopilo proti bolgarski reprezentanci. Ta tekma spada že med kvalifikacijske tekme, po katerih bo imela zmagovita reprezentanca pravico, da se med 16 moštvi udeleži končnega turnirja za olimpijsko prvenstvo v Melbournu. Povratna tekma bo v Londonu 12. maja 1956.

Še en podatek o Milutinoviću

Od 4. septembra (tekma Partizana proti Sportingu v Lizboni) do 19. oktobra (tekma Irska - Jugoslavija v Dublinu) je Miloš Milutinović, igralec Partizana in državni reprezentant odigral 7 velikih tekem ter dosegel 16. golov. Igral je proti sledečim nasprotnikom in dosegel zraven navedeno število golov:

Sporting (v Lizboni)	3
Red Star (v Parizu)	3
Crvena zvezda (Beograd)	0
Zah. Nemčija (v Beogradu)	1
Sporting (v Beogradu)	4
Dinamo (v Zagrebu)	3
Irska (v Dublinu)	

Na teku po beograjskih ulicah ob obletnici osvoboditve Beograda je v ekipnem plasmaju zmagala ekipa Partizana v sestavi Stritof, Mihalić in Ceraj. Drugi so bili tekači Partizana II., tretji pa Crvene zvezde I. Kot posamezmik je zasedel prvo mesto Mugoša (Crv. zvezda) s časom 16:35, naslednja dva za njim pa sta bila Mihalič in Segedin (oba Partizan).

Italijanski sodniški trio za tekmo Avstrija-FLRJ

Poleg Liveranija, za katerega smo že sporočili, da bo sodil tekmo Avstrija - Jugoslavija v nedeljo 30. oktobra na Dunaju, bosta tudi stranska sodnika Italijana in sicer Guarnaschelli in Piemonte.

CINCINNATI, 21 — Wallace «Bud» Smith, svetovni prvak lahke kategorije, je po nepravični odločitvi sodnikov obdržal svoj naslov v dvoboju z bivšim prvakom Jimmyjem Carterjem. Smith je vrgel s prestola Carterja 29. junija letos in že tedaj so odločitev sodnikov močno kritizirali. Carter je danes zaslužil zmago in bi si tako že četrtič zopet osvojil naslov svetovnega prvaka. Toda sodniki so odločili na neverjeten način.

Kino na Opčinah

predvaja danes 22. t. m. z začetkom ob 18. uri film v Cinemascopu

Princ študent

Igralci:
ANN BLITH
EDMUND PURDOM
JOHN ERICKSON

KINO ŠKEDENJ

predvaja danes 22. t. m. ob 18. uri film:

Ivan, beli vrag

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes 22. t.m. z začetkom ob 19.30 barvni film po romanu Emilia Salgarija:

BENGALSKI ZAKLAD

VELIKA IZBIRA BLAGA ZA OBLEKE IN PLAŠČE

A. PERTOT-FODERAMI

TRST UL. GINNASTICA 22 - TEL. 95998

Z NAŠO POSTREŽBO VAS BOMO ZADOVOLJILI

OBIŠČITE NAŠI

Odgovorni urednik STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT - Trst

GUY DE MAUPASSANT

Bel Ami

4. (LEPI STRIČEK)

Kratka vsebina doslej objavljenih podlistkov: Bivši podčastnik francoske vojske v Afriki Georges Duroy je med sprehodom nepričakovano srečal bivšega tovariša iz vojske Forestiera, ki mu je povedal, da je že štiri leta v Parizu, da je oženjen, da je časnikar pri listu «Vie Française» in da je bolehen. Forestier ga je povabil z njim v uredništvo tega lista in med potjo mu je Duroy povedal, da je že pol leta uradnik v pisarnah severne železnice s nič več kot petnajst sto frankov na leto.

Ko sta prišla v uredništvo je Duroy počakal Forestiera v čakalnem salonu, nato pa ga je ta povabil v kavarno na čašo piva. Tu mu je Forestier omenil, naj bi se lotil časnikarstva ter ga povabil za naslednji dan k sebi na večerjo. Iz kavarne sta potem odšla v «Folies-Bergère».

Na širokem dohodnem hodniku, ki vodi na krožno sprehajališče, koder se potika nališpani rod deklin, pomešan med temno množico moških, je gruča žensk čakala prihajočih pred eno od treh prodajnih miz, za katerimi so naličene in uvele stolovale tri prodajalke pijač in ljubezni.

Visoka zrcala za njimi so odsevala njih hrbte in obraze mimohodečih.

Forestier je utiral med gručami pot in hodil hitro, kakor človek, ki ima pravico, da ga upoštevajo.

Pristopil je k neki odpiralki: «Loža številka sedemnajst?» je vprašal.

«Tod, gospod.»

In potisnila ju je v majhno, odprto, rdeče obito leseno škatlo s štirimi stoli iste barve, postavljenimi tako tesno skupaj, da sta se komaj predrsala med njimi. Prijatelja sta sedla; in na desni kakor na levi, v dolgi, zaokroženi črti, ki je z obema koncema segala do odra, so v vrsti podobnih predalov takisto sedeli ljudje, videti pa jim ni bilo drugega kakor glave in prsi.

Na odru so trije mladi moški v tesno se prilegajočih pletenkah, eden velik, eden srednji, eden majhen, zapovrstjo izvajali vežbe na trapezu.

Veliki je s kratkimi, naglimi koraki prvi stopil naprej in smehljajoč se pozdravil z zamahom roke, kakor da bi hotel poslati gledalcem poljub.

Pod pletenko so se mu vidno risale mišice na rokah in nogah; napenjal je prsi, da bi prikril premočno naprej strleči želodec; v obraz je bil podoben brivskemu pomočniku, kajti skrbna preča mu je ravno po sredi glave razdeljevala lase na dve enaki polovici. Z mičnim skokom se je pognal na trapez in se, viseč za roke, sukal kakor zagnano kolo; ali pa se je s togo napetimi rokami in ravnim telesom negibno, v vodoravni legi, držal v zraku, edino z močjo svojih zapestij oprijet za trdni drog.

Potem je odskočil, med ploskanjem parterja znova smehljaje pozdravil ter šel in se naslonil ob dekoracijski steber, pri vsakem koraku pazeč, da je razkazoval mišičevje svojih nog.

Zdaj je stopil naprej drugi, manjši in bolj čokat, ter ponovil isto vajo, ki jo je zadnji ob še bolj poudarjenem priznanju občinstva vnovič izvedel.

Ali Duroy se ni niti malo brigal za predstavo, marveč je venomer gledal nazaj in opazoval veliko sprehajališče, polno moških in prostitutk.

Forestier mu je rekel: «Poglej no parter: sami filistejci z ženami in otroki, trapasta bučmanija, ki prihaja zijala prodajat. Po ložah pohajkovači z bulvarov, nekaj umetnikov in nekaj deklet srednje izbire; za nama pa najbolj čudna mešanica, kar je Pariz premore. Kaj so ti moški? Opazuj jih. Vsake vrste jih je, vseh poklicev in vseh stanov, največ pa sodrge. Tu vidiš uradnike, uslužbence iz bank, trgovin in ministrstev, poročevalce, zvodnike, častnike v civilu, gizdaline v fraku, ki so pravkar v krčmi večerjali ali ki prihajajo iz Opere pa so stopili še malo k Italijanom, in naposled cel kup sumljivih ljudi, ki nikakor ne veš, kam bi z njimi. Kar zadeva ženske, so vse vprek ene baže: cipica, ki dovaja Ameriški kavarni goste, candra po en louis ali dva, ki preži na tujca, da bi zaslužila pet louisov, in obvešča svoje stalne obiskovalce, kdaj je prosta. Vse jih že šest let poznamo; vidiš jih vsak večer, leto in dan na istih krajih, razen kadar zaradi zdravja bivajo v Saint-Lazaru ali v Lourcini.»

Duroy ga ni več poslušal. Ena teh žensk se je bila s komolci naslonila na njuno ložo in ga je gledala. Bila je zajetna temnolaska s poltjo belo od mandeljnovega testa, črnimi, podolgovatimi, z ogljem podčrtanimi očmi, ki so jih obrobljale velikanske ponarejene obrvi. Preobilne prsi so ji napenjale temno svileno obleko; in pobarvane, kakor rana rdeče ustnice so ji dajale nekaj živalskega, žarečega, kar pa je vkljub temu razvnemalo poželenje.

Z migom glave je poklicala k sebi prijateljico, ki je šla tisti mah mimo, plavko z rdečimi lasmi, ki je bila prav tako debeluška, in ji rekla dovolj naglas, da jo je bilo slišati: «Na, poglej tega zalega dečka; če me mara za deset louisov, ne porečem ne.»

Forestier je smehljaje potapljal Duroya po stegnu: «To velja pa tebi: uspeh imaš, dragi. Čestitam.»

Bivši podčastnik je bil zardel; mehanično je segel s prstom v žep telovnika in potipal svoja dva zlatnika.

Zaveso so bili spustili: godba je zdaj igrala valček.

Duroy je rekel: «Bi ne stopila malo naokrog po galeriji?»

«Kakor te je volja.»

Zapustila sta ložo, in tok sprehajalcev jih je takoj potegnil za seboj. Gneča jih je gnala, porivala, stiskala, premetavala sem ter tja, in vtem ko sta stopala z njo, se jima je zibala pred očmi gosta množica klobukov. In dekline so paroma smukale med to trumo moških, jo zlahka prečkale, zdrsovale med komolci, prsmi in hrbti, kakor da bi se sredi te reke samcev enako prijetno počutile kakor ribe v vodi.

Duroy je bil ves očaran; prepuščal se je toku ter ko pijan srkal zrak, ki je bil pokvarjen od tobaka, človeških izhlapin in dišav in dišav, malopridnic. Forestier pa se je potil, sopihal in kašljal.

«Pojdiva na vrt», je rekel.

Zavila sta na levo in stopila na nekakšen prekrit vrt, ki sta ga hladila dva velika, neokusna vodometa. Pod tisami in tujami v kadkah so moški in ženske pili za pločevinastimi mizicami.

«Še eno čašo?» je Forestier vprašal.

«Da, rade volje.»

Sedla sta in gledala ljudi, kako hodijo mimo.

Včasih se je ustavila pohajkovalka in s praznim nasmehom vprašala: «Mi kaj ponudite, gospod?» — Ko pa se je Forestier odrezal: «Kozarec vode iz vodnjaka», je zamrmrala: «Teslo!» in se odstranila.

Toda obilna temnolaska, ki se je bila malo prej s komolci naslonila na ložo tovarišev, se je znova prikazala; objestno je stopala, držeč košato plavolasko pod pazduho. Bili sta zares lep, dobro ubran ženski parček.

Ko je opazila Duroya, se je nasmehnila, kakor da bi si bile njiju oči že povedale marsikakšno zaupno skrivnost; vzela si je stol in mu mirnodušno sedla nasproti, nato pa mignila prijateljici, naj sede, ter z jasnim glasom ukazala: «Natakar, dva granatna soka!» — Forestier je zavzeto spregovoril: «Ti se pa res ne obiraš!»

Odgovorila je: «Tvoj prijatelj me je očaral. Res je zal dečko. Zdi se mi, da bi bila njemu na ljubo kar pripravljena za neumnosti!»

Duroy je bil v zadregi in ni vedel kaj ziniti. Vihal si je kodraste brke in se neumno muzal. Natakar je prinesel sadni sok, ki sta ga ženski na dušek popili; potem sta vstali, in temnolaska je v prijateljski pozdrav pokimala z glavo, lahno udarila Duroya s pahljačo po komolcu in mu rekla: «Hvala, mucek. Jezika obračati pa ne znaš.»

Pozibavajoč se v bokih sta odšli.

(Nadaljevanje sledi)